TAM ORTA (11 İLLİK) TƏHSİL SƏVİYYƏSİ ÜZRƏ 15 MART 2026-CI İL TARİXİNDƏ KEÇİRİLƏN BURAXILIŞ İMTAHANINDA İSTİFADƏ EDİLƏN TAPŞIRIQLARIN İZAHI

English

Listen to the passage and answer questions 1 – 6.

Alzheimer disease is different from forgetting. It is a condition that permanently affects the brain. Over time, the disease makes it harder to remember even basic skills, like how to get dressed. It usually affects people over 65 years old, like Emma Yang's grandmother. As Emma grew up with her grandmother, she saw how difficult it was for her granny not to remember her family members. Emma decided to develop an application to help her granny and people with Alzheimer disease.

While working on her application "Timeless" Emma faced some challenges. She read articles by Alzheimer's experts and reached out to Alzheimer's specialists in her area for help. That's how she met Dr. Melissa Kramps who gave Emma information about the disease. Doctor Melissa explained that socializing and looking at the photos of family members and friends would help patients. So, Emma decided to add photos of the family members with their names on it into the application. This would help her granny to be aware of the people around her and not completely lose her memory.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Which statement is true according to the passage?

A) Over time, people with Alzheimer disease remember how to get dressed better.
B) Alzheimer disease usually affects people under 65, like Emma's grandmother.
C) Emma posted the photos of the family members with their names on the app.
D) Emma wrote articles about Alzheimer's specialists.
E) Alzheimer disease is quite similar to forgetting.

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir və mətnə, əsasən, düzgün fikri seçmək tələb olunur. Verilən fikirlərdən* ***"Emma wrote articles about Alzheimer's specialists"*** *fikri doğru deyil, çünki Emma Alsheymer xəstələri haqqında ekspertlər tərəfindən yazılmış məqalələri oxumuşdur.* ***"Over time, people with Alzheimer disease remember how to get dressed better."*** *doğru deyil, çünki Alsheymer xəstələri zaman keçdikcə daha da unutqan olur.* ***"Alzheimer disease usually affects people under 65, like Emma's grandmother."*** *fikri də doğru deyildir, çünki Alsheymer xəstəliyi əsasən 65 yaşdan yuxarı olan insanlara təsir edir.* ***"Alzheimer disease is quite similar to forgetting."*** *fikri də doğru deyil, çünki Alsheymer xəstəliyi unutqanlıqdan fərqlidir.* ***"Emma posted the photos of the family members with their names on the app"*** *fikri isə* ***doğru cavabdır,*** *çünki mətnə əsasən Emma ailə üzvlərinin şəkillərini adları ilə birgə aplikasiyaya yerləşdirdi.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.

Emma … .

1. explained that socializing would help patients
2. saw how difficult it was for her granny not to remember her family
3. grew up far from her grandmother with Alzheimer disease
4. reached out to Alzheimer's experts in her area for support

A) 2, 4 B) 1, 4 C) 3, 4 D) 1, 2 E) 1, 3

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümləni düzgün tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş yarımçıq cümlə mətndə* ***"explained that socializing would help patients" (sosiallaşmanın xəstələrə kömək edəcəyini Emma deyil, həkim Meliza izah etmişdir), "grew up far from her grandmother with Alzheimer disease"*** *(Emma nənəsindən uzaqda deyil, onunla böyüyüb) mətnə əsasən yalnışdır və digər verilən iki fikir isə* ***"saw how difficult it was for her granny not to remember her family" (****Emma nənəsinin ailə üzvlərinin adlarını xatırlamamasının onun üçün necə ağır olduğunu gördü****), "reached out to Alzheimer's experts in her area for support"*** *(Emma yaxınlıqdakı Alsheymer mütəxəssislərinə kömək üçün müraciət edib) bəndləri cümləni tamamlayır. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *1,3-cü bəndlər deyil, 2,4-cü bəndlərdir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

The passage is mainly about … .

A) disadvantages of the application "Timeless"
B) several ways of improving memory
C) Emma's efforts to help Alzheimer patients
D) a condition that positively affects the brain
E) people with Alzheimer disease

Alt-standart: 7-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada mətndə əsasən nədən bəhs olunduğu soruşulur. Burada verilmiş* ***"disadvantages of the application "Timeless", "several ways of improving memory", "a condition that positively affects the brain"*** *və* ***"people with Alzheimer disease"*** *fikirləri barədə mətndə məlumat verilsə də, mətn əsasən "Emmanın Alsheymer xəstələrinə kömək etmə cəhdləri" haqqındadır. Bu səbəbdən də, test tapşırığının* ***doğru cavabı "Emma's efforts to help Alzheimer patients"*** *olan bənddir.*

Fulfil the tasks number 4 – 6 in the "Answer sheets".

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Write the correct answer to the question according to the passage.
What happened to Emma while she was working on her application?

Alt-standart: 6-1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab yazmaq tələb olunur. Verilmiş suala* ***doğru cavab "Emma (she) faced some challenges" (Emma (O) çətinliklərlə üzləşdi.)*** *cümləsi ilə cavablandırılmalıdır.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.
This would help her granny to be aware of the people around her and not … .

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş cümləni dinləmə mətninə əsasən tamamlamaq tələb olunur. Bu natamam cümlə mətndə* ***"This would help her granny to be aware of the people around her and not completely lose her memory."*** *(Bu onun nənənəsinə ətrafdakı insanlardan xəbərdar olmağa və yaddaşını tamamilə itirməməyə kömək edəcək) kimi verilmişdir. Buna görə də, test tapşırığının* ***doğru cavabı "completely lose her memory"*** *fikridir.*

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Write one adjective from the passage that describes the word "*skills*".

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş* ***"skills"*** *ismini təsvir edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndə verilmiş* ***"Over time, the disease makes it harder to remember even basic skills, like how to get dressed"*** *cümləsinə əsasən, test tapşırığının* ***doğru cavabı "basic"*** *sifətidir.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
We wanted the guests … us.

A) to joining B) joined C) joining
D) join E) to join

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin şəxssiz formaları

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni feilin müvafiq forması ilə tamamlamaq tələb olunur.* ***"Want"*** *feilindən sonra mürəkkəb tamamlığın tərkibindəki məsdər* ***"to"*** *hissəciyi ilə işləndiyi üçün* ***"to joining, joined, joining və join"*** *seçimləri* ***doğru cavab*** deyil. ***Doğru cavab "to join"*** *feili olan bənddir.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Make up a sentence.
1. are 2. books 3. of
4. people 5. the life 6. in
7. very important

A) 5, 3, 4, 1, 7, 6, 2 B) 2, 1, 7, 6, 5, 3, 4
C) 1, 5, 3, 4, 7, 6, 2 D) 2, 1, 6, 5, 3, 4, 7
E) 1, 4, 7, 6, 5, 3, 2

Alt-standart: 5-4.1.1. Verilmiş sözləri məna və qrammatik cəhətdən əlaqələndirərək cümlələr qurur.
Bölmə: Cümlə düzəltmə

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri müvafiq ardıcıllıqla düzməklə cümlə qurmaq tələb olunur. İngilis dilinin söz sırasnı nəzərə alaraq, verilmiş sözləri doğru ardıcıllıqla düzərək,* ***"Books are very important in the life of people"*** *cümləsini qururuq. Test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *2, 1, 7, 6, 5, 3, 4 olan bənddir.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
The salesman had a lot of antique carpets and a month later … of … were sold.

1. some, it
2. all, them
3. some, them
4. most, it

A) 2, 4 B) 1, 4 C) 1, 2 D) 1, 3 E) 2, 3

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Əvəzlik

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə boşluğu müvafiq əvəzliklərlə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlədə cümlənin xəbəri cəmdə olduğu və cəm ismi obyekt halda olan cəm əvəzliklə əvəzlənməsi tələb olunduğu üçün* ***"it"*** *əvəzliyi ilə verilən varianlar həm əvəzlik, həm də xəbər baxımından uyğun gəlmir.* ***Doğru cavab*** *cəm xəbər ilə işlənən əvəzliklərin verildiyi* ***"all, them"*** *və* ***"some, them"*** *olan bənddir.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Change the sentence into the Passive Voice.
The director has announced the new rules.
A) The new rules are announced by the director.
B) The director has been announced the new rules.
C) The new rules have been announced by the director.
D) The new rules has been announced by the director.
E) The director was announced the new rules.

Alt-standart: 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: Məchul növ
İzah: *Bu test tapşırığında məlum növdə olan cümləni məchul növə çevirmək tələb olunur. '**The new rules are announced by the director'** cümləsi indiki sadə zamanda verildiyi üçün səhvdir. **"The director has been announced the new rule"** cümləsində mütbəda məlum növün mübtədası olduğu üçün səhvdir. **"The new rules has been announced by the director"** cümləsində isə zamanı və cümlə quruluşu doğru olsa da mübtəda xəbər uzlaşması pozulduğu üçün səhvdir. **"The director was announced the new rules"** cümləsi isə həm zaman, həm də quruluş baxımından səhvdir. **"The new rules have been announced by the director"** cümləsinin isə həm zamanı, həm də quruluşu doğru olduğundan testin **doğru cavabıdır**.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
The little girl is pleased ... the blouse which was bought ... her.
A) with, of B) with, for C) of, for
D) from, at E) at, with

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sözönü
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə buraxılmış sözönüləri əlavə etməklə cümləni tamamlamaq tələb olunur. Verilən cümlədə **"to be pelased"** ifadəsi "**with**" sözönü ilə işləndiyi və ikinci tərəfdə tərcümə "**for**" sözönü tələb etdiyi (the blouse which was bought ... her.-onun üçün alınmış bluz) üçün **doğru cavab** "**with, for"** olan banddir.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
1. a cup of tea
2. a glasses of water
3. two kilo of sugar
4. a bar of chocolate

A) 1, 4 B) 3, 4 C) 1, 2 D) 2, 4 E) 2, 3

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: İsim
İzah: *Bu test tapşırığında sayılmayan isimlərlə numerativ sözlərin işlənməsi verilib. Numerativ sözlər sayılan isimlər olduğu üçün təkdə olarsa "a, an" artiklları ilə işlənməlidir, əvvəlində birdən böyük say olarsa, bu sözlər cəmdə olmaldır. Buna görə də "a glasses of", "two kilo of" ifadələri səhvdir. "A cup of" və " a bar of" olan bənd isə **doğru cavabdır**.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
My daughter is very ... .
A) capable B) most capable
C) as capable D) more capable
E) the most capable

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
Bölmə: Sifət
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni tamamlamaq üçün müvafiq sifətləri seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi, cümlədə "**very**" zərfi sifətin adi dərəcədə olmasını tələb edir. **"as capable"** , **" most capable"** yanlış ifadələr olduğu, **"more capable"** sifətin müqayisə, **"the most capable"** sifətin üstünlük dərəcəsində olduğu üçün test tapşırığının **doğru cavabı** "**capable**" sifətinin qeyd olunduğu banddir.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
Chinese is one of ... most ancient languages in ... world.
A) a, the B) –, the C) the, a
D) the, the E) the, –

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Artikl
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq artikllarla tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlədə sifət üstünlük dərəcəsində **("the most ancient**") oduğu üçün və vahidlik bildirən isimlərlə **"the"** artikli işləndiyi üçün **("the world")** test tapşırığının **doğru cavabı "the, the"** artikllarının verildiyi banddir.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
... people have a lot of good personal qualities.
1. Kind
2. Gentle
3. Greedy
4. Rude

A) 2, 4 B) 2, 3 C) 1, 4 D) 1, 2 E) 3, 4

Alt-standart: 6- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
Bölmə: Sözün mənası
İzah: *Bu test tapşırığı teksik bazanı ölçmək üçün nəzərdə tutulub. Verilmiş cümlədə yaxşı fərdi kefiyyətləri olan insanları təsvir edən sifətlər tələb olnur. (... people have a lot of good personal qualities - .. insanların çoxlu yaxşı fərdi kefiyyətləri olur).* ***"Greedy" (acgöz), "rude" (kobud)*** *sözləri mənfi xüsusiyyətlər olduğu üçün yanlışdır.* ***"Kind"*** *(mərhəmətli) və "****Gentle****" (nəzakətli) sözləri test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
... was the train two hours late?

A) Who B) Why C) Whose
D) What E) Which

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sual cümlələri
İzah: *Verilən test tapşırığında düzgün sual əvəzliyini müəyyən edib cümləni tamamlamaq tələb olunur. "...* ***was the train two hours late?" (****"... qatar iki saat gecikdi?"****)*** *cümləsi üçün who (kim), whose (kimin) what (nə), which (hansı) seçimləri məna baxımından səhvdir. Odur ki,* ***"Why was the train two hours late?"*** *(Qatar niyə iki saat gecikdi) cümləsinin* ***doğru cavabı "why"*** *sual əvəzliyi olan bəndir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
... all people stop fighting with one another, the world will be a much better place.

A) Although B) Why C) When
D) However E) How

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Bağlayıcı
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq bağlayıcı ilə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş* ***"... all people stop fighting with one another, the world will be a much better place"*** *cümləsi üçün bəndlərdə verilən* ***"although"*** *(baxmayaraq ki),* ***"why"****(niyə),* ***"however" (****ancaq) və* ***"how"****(necə) bağlayıcıları məntiqi cəhətdən test tapşırığının doğru cavabı deyildir. Beləliklə, bu test tapşırığının* ***doğru cavabı "when" (****nə zaman ki) bağlayıcısı olan bənddir.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Complete the sentence.
I'll tell you ... .

A) what did the other participant keep silence for
B) what they are doing here at the moment
C) how long will it take you to solve this problem
D) what time have they left in the hall
E) how many beaches are there in France

Alt-standart: 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır
Bölmə: Cümlə tamamlama
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə buraxılmış cümləni tamamlamaq tələb olunur. Belə tapşırıqlarda verilən cümlələr formaca sualda ola bilməz. Ona görə də bəndlərdə verilmiş* ***"what did the other participant keep silence for", "how long will it take you to solve the problem" , "what time have they left" və "how many beaches are there in France"*** *cümlələr quruluşca sualda olduğu üçün yanlış cavablardır.* ***Doğru cavab*** *söz sırasının düzgün olduğu "****what they are doing here at the moment"*** *bəndidir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Choose the pairs of words with opposite meanings.
1. to defend – to attack
2. to liberate – to free
3. to fail – to succeed
4. to reject – to refuse
5. to destroy – to build

A) 1, 4, 5 B) 1, 3, 5 C) 2, 4
D) 3, 4 E) 1, 2, 5

Alt-standart: 6- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
Bölmə: Leksika
İzah: *Bu test tapşırığında əks mənalı sözlər olan bəndi seçmək tələb olunur. Bəndlərdə verilmiş "****to liberate – to free", "to reject – to refuse****" sözləri sinonim olduqları üçün, düzgün cavab* ***"to defend– to attack"*** *(müdafiə etmək – hücum etmək),* ***"to fail – to succeed"*** *(uğursuz olmaq- uğur qazanmaq) və* ***"to destroy – to build"*** *(dağıtmaq- tikmək) olan olan bənddir.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.

I … lift the box as it was too heavy.

A) couldn't B) ought C) hadn't to
D) wasn't able E) was able

Alt-standart: 6- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Feil. Modal feillər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq modal feil ilə tamamlamaq tələb olunur. Bəndlərdə verilən* ***"wasn't able", "ought"*** *və* ***"was able"*** *modal feil kimi özündən sonra "****to****" hissəcikli məsdər tələb etdiyinə görə doğru cavab ola bilməz,* ***"hadn't to"*** *ifadəsi isə səhvdir, çünki have to modal feilinin inkarı özü ilə verilmir. "****couldn't****" modal feili həm qrammatik, həm də məntiqi cəhətdən uyğun gəldiyi üçün test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Choose the correct tense form.

Yesterday Alex … my favourite vase.

A) broken B) will break C) has broken
D) breaks E) broke

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Feilin zaman formaları

İzah: *Bu test tapşırığında feilin düzgün zaman formasını müəyyən etmək tələb olunur. Burada keçmiş sadə zaman tələb edən "****yesterday****" zərfi verilmişdir. Buna görə də test tapşırığın düzgün cavabı* ***"broke"*** *(break- broke-broken) işlənən bənddir.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.

… butter was used to prepare the cake.

A) Few B) A few C) Many
D) A lot E) Much

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Kəmiyyət bildirən sözlər

İzah: *Bu test tapşırığında kəmiyyət bildirən doğru sözü tapmaq tələb olunur. Cümlədə verilmiş "****butter****" sözü sayılmayan isimdir. "****Many****" ,"****a few****"və"****few****" sözləri sayılan cəm isim tələb edir. "****A lot****" isə zərfdir və isimlə işlənmir. Ona görə də* ***doğru cavab*** *sayılmayan isimlərlə işlənən"****much****" sözüdür.*

Read the passage and answer questions 23 – 30.

1. Vincent van Gogh was a Dutch painter and one of the prominent artists of all time. He was the eldest of six children in his family and grew up in the Netherlands. Later, he worked in London and Paris, where he attended various art exhibitions. This developed his artistic talent greatly. He showed admiration for some artists like Rembrandt and Frans.

2. Van Gogh's artistic career began in 1880 and lasted only a decade. His artworks were inspired by social issues and mostly showed the struggles of the inhabitants. His understanding of painting was evolving rapidly. He wrote to his brother about his painting "Branches of an Almond Tree in Blossom" and explained how deeply he was touched by Japanese art. Van Gogh was very keen on showing darkness in a natural way without using the black colour. He painted "Café Terrace at Night" using only blue, green, and purple instead of black. In a letter to his brother Theo, the artist also shared his new way of painting with satisfaction.

3. Inspite of numerous artworks, he had a lot of troubles in finding a suitable place to exhibit them. His works were largely unknown when he was alive, but they gained immense popularity and broke sale records after his death.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Which statement is true according to the passage?

A) All of van Gogh's artworks were sold in his lifetime.
B) Vincent moved to the Netherlands later with his brother Theo.
C) Though Vincent drew many artworks, he had problems displaying them.
D) Vincent was the youngest child in his family.
E) Van Gogh wrote about his life in Japan to his family.

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnə əsasən düzgün fikirləri seçmək tələb olunur. Mətnlə tanış olduqda görürük ki,* ***"All of van Gogh's artworks were sold in his lifetime.", "Vincent moved to the Netherlands later with his brother Theo." , "Vincent was the youngest child in his family*** *və* ***"Van Gogh wrote about his life in Japan to his family."*** *fikirlərində təhriflər var.* ***"Though Vincent drew many artworks, he had problems displaying them." (****Baxmayaraq ki, Vinsent çoxlu rəsm əsərləri çəkib, onları nümayiş etməkdə problemləri oldu****)*** *fikri mətndə öz əksini tapdığına görə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"****Though Vincent drew many artworks, he had problems displaying them.****" olan bənddir.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.

In his letter to Theo, Vincent van Gogh ... .

A) informed that he took part in many art exhibitions in London and Paris
B) showed his love to the other artists such as Rembrandt and Frans
C) wrote that just one colour was enough for him to paint
D) explained how he used different colours to express darkness
E) admitted that "Café Terrace at Night" was his best work

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümlənin düzgün sonluğunu müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş yarımçıq cümləni tamamlamaq üçün mətnin 2-ci abzasının son 2 cümləsinə nəzər yetirmək lazımdır:* ***"He painted "Café Terrace at Night" using only blue, green, and purple instead of black. In a letter to his brother Theo, the artist also shared his new way of painting with satisfaction." "Café Terrace at Night"*** *rəsmini çəkərkən qara rəng əvəzinə yalnız mavi, yaşıl və bənövşəyi rənglərdən istifadə edir və qardaşına yazdığı məktubunda öz yeni boyama üsulunu məmnuniyyətlə bildirir. Buradan aydın olur ki, test tapşırığının* ***doğru cavabı "explained how he used different colours to express darkness"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Choose the correct answer to the question according to the passage.

What is typical for van Gogh's artistic career?

1. He painted his artworks in ten years' time.
2. By using the black colour, he made wonderful drawings.
3. He created very few artworks in his lifetime.
4. His works mainly described the struggles of the residents.

A) 2, 3 B) 2, 4 C) 3, 4 D) 1, 2 E) 1, 4

Alt-standart: 5-3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Verilmiş sualda* ***(What is typical for van Gogh's artistic career?)*** *Van Qoqun rəssamlıq karyerası üçün nəyin səciyyəvi olduğu soruşulur, bu barədə düzgün fikirləri seçmək tələb olunur. Mətnin 2-ci abzasında verilən 1-ci və 2-ci cümlələrindən bu sualın cavabını müəyyənləşdirmək mümkündür.* ***"Van Gogh's artistic career began in 1880 and lasted only a decade. His artworks were inspired by social issues and mostly showed the struggles of the inhabitants."*** *Bu cümlədən aydın olur ki, test tapşırığının* ***doğru cavabı "He painted his artworks in ten years' time"*** *(O, əsərlərini on il ərzində çəkmişdir. və* ***"His works mainly described the struggles of the residents."*** *(Onun əsərləri, əsasən, sakinlərin mübarizəsini təsvir edirdi) olan bənddir.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

The passage is mainly about ... .

A) a well-known artwork painted by van Gogh
B) prominent painters from the Netherlands
C) an outstanding Dutch artist of all time
D) a unique Japanese style of painting
E) the paintings inspired by social problems

Alt-standart: 7-3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnin əsasən nədən bəhs etdiyi soruşulur. Verilmiş bəndlərdən* ***"a well-known artwork painted by van Gogh", "prominent painters from the Netherlands", "a unique Japanese style of painting"*** *və* ***"the paintings inspired by social problems"*** *fikirləri mətndə verilsə də, mətnin əsas məzmununu təşkil etmir. Mətn, əsasən,* ***bütün dövlərin görkəmli Holland rəssamından*** *bəhs etdiyi üçün test tapşırığının* ***doğru cavabı "an outstanding Dutch artist of all time"*** *olan bənddir.*

Fulfil the tasks number 27 – 30 in the "Answer sheets".

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Which word from paragraph 2 best fits the following definition "*to motivate or encourage someone*"?

Alt-standart: 7- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada izahı verilmiş sözü 2-ci abzasda müəyyən edib yazmaq tələb olunur. İzahı verilən söz* ***to inspire" (həvəsləndirmək / ilham vermək)*** *feilidir.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Write the synonym of the word *"to improve"* from paragraph 1.

Alt-standart: 10-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada* ***"to improve" (inkişaf etmək)*** *sözünün 1- ci abzasda sinonimini müəyyən edib yazmaq tələb olunur. Bu test tapşırığının* ***doğru cavabı "to develop" (inkişaf etmək)*** *sözüdür.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Complete the sentence by changing at least 2 words according to the passage.

His works were largely unknown when he was alive, but they ... .

A)) "gained (got, achieved, won) immense (great, huge, enormous, massive) popularity (fame) and broke sale records (were largely sold) after his death (after he died / after he passed away/ after he perished).

B) C) D) E)

Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır; 9-3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada verilmiş cümləni mətnə əsasən ən azı 2 sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş "His works were largely unknown when he was alive, but they ... ." cümləsini* ***"gained (got, achieved, won) immense (great, huge, enormous, massive popularity (fame) and broke sale records (were largely sold) after his death. (after he died / after he passed away/ after he perished"*** *şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Answer the question by expressing your opinion. Write at least three sentences.

Do you think visiting art galleries or exhibitions is important? Why or why not?

Alt-standart: *7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir. 11 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri real həyatla əlaqələndirərək şərh edir.*

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

In my opinion, going to art galleries or exhibitions is very important as you get the opportunity to see and enjoy the fascinating works of famous artists. Moreover, we can feel morally relaxed and explore the artist's inner world by having a closer look at them. Besides this, seeing the wonderful artworks may have a positive impact on those who want to become painters.

Azərbaycan dili

A variantı 31 saylı test tapşırığı
B variantı 37 saylı test tapşırığı
C variantı 40 saylı test tapşırığı
D variantı 39 saylı test tapşırığı

Verilmiş cümlələr əsasında cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

I *Onlarla həll olunmamış məsələyə birgə baxış keçirilsə də, yenə də bir neçə işi yekunlaşdırmaq mümkün olmadı.*

II *Onlarca insanın gözü qabağında baş verən bu hadisə bir çox qəzetlərdə dəfələrlə işıqlandırılmışdı.*

Nümunələrin hər ikisinə aiddir	***Nümunələrin yalnız birinə aiddir***
1. Kökü omonim olan saydan yaranmış söz işlənmişdir. 2. Feili birləşmənin asılı tərəfində olan say var. 3. Rəqəmlə yazıla bilməyən say işlənmişdir.	4. Neçə say işləndiyini dəqiq müəyyən etmək mümkün deyil. 5. Təyin vəzifəsində olan qeyri-müəyyən miqdar sayı tamamlığı izah edir. 6. Sayla aid olduğu isim arasında numerativ sözdən istifadə edilməmişdir.

A) 3, 5, 6 B) 1, 3, 4, 6 C) 1, 2, 5
D) 1, 2, 4, 6 E) 2, 3, 4, 5

Mövzu: Say
Sinif: 5-6
İzah:1. Yalnız 1-ci cümlədə *birgə* sözünün kökünün ədatla omonimliyi var.
2. Hər iki cümlədə feili birləşmənin asılı tərəfində olan say var. Məsələn: 1-ci cümlədə *bir neçə işi yekunlaşdırmaq,* 2-ci cümlədə *onlarca insanın gözü qabağında baş verən.*
3. Hər iki cümlədəki sayların heç biri rəqəmlə yazıla bilmir.
4. Yalnız 1-ci cümlədəki *onlarla həll olunmamış* birləşməsindəki *onlarla* sözü həm say, həm də əvəzlik kimi düşünülə bilər.
5. Yalnız 2-ci cümlədə *bir çox* sayı *qəzetlərdə* tamamlığını təyin etmişdir.
6. 6-cı cümlədəki fikir isə hər iki cümləyə aiddir.
***Doğru cavab*:** 2, 3, 4, 5

A variantı 32 saylı test tapşırığı
B variantı 35 saylı test tapşırığı
C variantı 33 saylı test tapşırığı
D variantı 37 saylı test tapşırığı

Frazeoloji birləşməni müəyyən edin.

A) yaxşılıq etmək B) qapıdan çıxmaq
C) özündən çıxmaq D) beşiyi yırğalamaq
E) kömək etmək

Mövzu: Frazeoloji birləşmələr
Sinif: 5
İzah: *Özündən çıxmaq* ifadəsi frazeoloji birləşmədir.
***Doğru cavab*:** özündən çıxmaq

A variantı 33 saylı test tapşırığı
B variantı 34 saylı test tapşırığı
C variantı 35 saylı test tapşırığı
D variantı 32 saylı test tapşırığı

Cümlələrdən birinin xəbəri məsdər tərkibi ilə ifadə edilmişdir:

A) Gəlişimizin məqsədi başına ağıl qoymaqdır.
B) Məbədə gəlməkdə niyyətləri dua etmək idi.
C) Yayın qızmar günlərində şəhərdə qalmaq heç kəsin ürəyincə deyildi.
D) Aləmşahbəyimin yeganə çıxış yolu uşaqlarını buradan uzaqlaşdırmaq idi.
E) İndi Mədinənin bacısının həyatdakı ən böyük arzusu oxumaq idi.

Mövzu: Söz birləşmələri
Sinif: 6-8
İzah: *Gəlişimizin məqsədi başına ağıl qoymaqdır* cümləsində *başına ağıl qoymaq* ifadəsi frazeoloji birləşmədir.
Məbədə gəlməkdə niyyətləri dua etmək idi cümləsində *dua etmək* ifadəsi mürəkkəb feildir.
Yayın qızmar günlərində şəhərdə qalmaq heç kəsin ürəyincə deyil idi cümləsində *yayın qızmar günlərində şəhərdə qalmaq* ifadəsi məsdər tərkibi olsa da, cümlənin mübtədasıdır.
Aləmşahbəyimin yeganə çıxış yolu uşaqlarını buradan uzaqlaşdırmaq idi cümləsində *uşaqlarını buradan uzaqlaşdırmaq (idi)* ifadəsi məsdər tərkibidir və cümlənin xəbəridir.
İndi Mədinənin bacısının həyatdakı ən böyük arzusu oxumaq idi cümləsində xəbərin ifadə vasitəsi olan *oxumaq (idi)* sözü məsdərdir.

Doğru cavab: Aləmşahbəyimin yeganə çıxış yolu uşaqlarını buradan uzaqlaşdırmaq idi.

A variantı 34 saylı test tapşırığı
B variantı 39 saylı test tapşırığı
C variantı 32 saylı test tapşırığı
D variantı 35 saylı test tapşırığı

"Gedib xaricdə təhsilini artırar, ..." cümləsində nöqtələrin yerinə hansı cümlələr yazılsa, mürəkkəb cümlə alınar?

1. qayıdıb vətənində işləyər.
2. atası arzusuna çatar.
3. elə orada bir iş tapıb işləyər.
4. biliyi xalqına gərəkli olar.
5. savadı ilə hamını təəccübləndirər.

A) 2, 4 B) 4, 5 C) 3, 5 D) 1, 2 E) 1, 3

Mövzu: Mürəkkəb cümlə
Sinif: 5-9
İzah: Nöqtələrin yerinə *qayıdıb vətənində işləyər, elə orada bir iş tapıb işləyər, savadı ilə hamını təəccübləndirər* ifadələri artırılsa, sadə cümlə alınar. Cümləyə *atası arzusuna çatar, biliyi xalqına gərəkli olar* ifadələri artırılsa, mürəkkəb cümlə yaranar.
Doğru cavab: 2, 4

A variantı 35 saylı test tapşırığı
B variantı 32 saylı test tapşırığı
C variantı 38 saylı test tapşırığı
D variantı 36 saylı test tapşırığı

Cümlədə buraxılmış durğu işarələrinin düzgün işlənmə ardıcıllığını müəyyən edin.
Ordu qaçqınlar əsirlər bir sözlə hər kəs bir-birinə dəyib.

A) vergül, vergül, tire, vergül
B) vergül, vergül, vergül, tire
C) qoşa nöqtə, vergül, vergül, vergül
D) vergül, vergül, vergül, vergül
E) tire, vergül, tire, vergül

Mövzu: Durğu işarələri
Sinif: 5-11
İzah: Durğu işarələri cümləyə bu ardıcıllıqla artırılar:
Ordu, qaçqınlar, əsirlər – bir sözlə, hər kəs bir-birinə dəyib.
Doğru cavab: vergül, vergül, tire, vergül

A variantı 36 saylı test tapşırığı
B variantı 31 saylı test tapşırığı
C variantı 34 saylı test tapşırığı
D variantı 38 saylı test tapşırığı

"*Fələk ömrümüzə saldı ayrılıq,*
Getdin, gözəl, çox gözlədim, gəlmədin" nümunəsinə əsasən cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

Doğrudur	***Yanlışdır***
1. Feillər eyni zamanda, eyni şəkildə işlənmişdir. 2. Hal şəkilçisinin tələbi ilə söz kökündə saiti düşmüş isim tamamlıq vəzifəsindədir. 3. Müraciət bildirən söz isimləşmiş nitq hissəsi ilə ifadə olunmuşdur.	4. Quruluşca düzəltmə olan feil əmr şəklində, I şəxsin təkindədir. 5. Kəmiyyət zərfi zərflik vəzifəsindədir. 6. İsmin eyni halında olan sözlərdən biri mübtəda vəzifəsində çıxış etmişdir.

A) 1, 2, 6 B) 1, 3, 4 C) 1, 5, 6
D) 2, 3, 4, 5 E) 2, 3, 5, 6

Mövzu: Mövzulararası əlaqə
Sinif: 5-9
İzah: *1-ci* cümlədəki feillər keçmiş zamanda, xəbər şəklindədir, fikir doğrudur. "Doğrudur" sütununda verildiyi üçün doğru cavab sayılır.
2-ci cümlədəki fikir yanlışdır, çünki söz kökünün saiti mənsubiyyət şəkilçisinin tələbi ilə düşmüşdür. "Doğrudur" sütununda verildiyi üçün yanlış cavab sayılır.
3-cü cümlədəki fikir doğrudur, çünki xitab isimləşmiş sifətlə ifadə olunub. "Doğrudur" sütununda verildiyi üçün doğru cavab sayılır.
4-cü cümlədəki fikir yanlışdır, çünki feil xəbər şəklindədir. "Yanlışdır" sütununda verildiyi üçün doğru cavab sayılır.
5-ci cümlədəki fikir doğrudur. "Yanlışdır" sütununda verildiyi üçün yanlış cavab sayılır.
6-cı cümlədəki fikir doğrudur, çünki *fələk* sözü cümlədə mübtəda, *gözəl* sözü isə xitabdır. "Yanlışdır" sütununda verildiyi üçün yanlış cavab sayılır.
Doğru cavab: 1, 3, 4

A variantı 37 saylı test tapşırığı
B variantı 33 saylı test tapşırığı
C variantı 39 saylı test tapşırığı
D variantı 34 saylı test tapşırığı

Xəbəri icbar növdə olan hansı cümlələrin tərkibində hərəkətin subyekti və obyekti ***yoxdur***?

1. Həmişə həvəslə yazdırırlar.
2. Əlbəttə, yenə vaxtında dəyişdirməlisiniz.
3. Dünən yazdırdıqlarımız qovluqdadır.
4. Səhərə kimi kəndə daşıtmalıdırlar.
5. Yeni layihələri mütəxəssislərə hazırladın.

A) 1, 3, 5 B) 2, 4, 5 C) 1, 2 D) 1, 4 E) 3, 4

Mövzu: Feil
Sinif: 5-7
İzah: 1-ci cümlədə xəbər icbar növdə olan feillə ifadə olunub və cümlədə subyekt və obyekt yoxdur.
2-ci cümlədə icbar növdə feil işlənməmişdir.
3-cü cümlədə xəbərin ifadə vasitəsi isimdir.
4-cü cümlədə xəbər icbar növdə olan feillə ifadə olunub, cümlədə subyekt və obyekt yoxdur.
5-ci cümlədə xəbər icbar növdə olan feillə ifadə olunsa da, cümlədə subyekt yoxdur.
***Doğru cavab*:** 1, 4

A variantı 38 saylı test tapşırığı
B variantı 40 saylı test tapşırığı
C variantı 31 saylı test tapşırığı
D variantı 40 saylı test tapşırığı

"Dünənki yarışın qalibi ***Səlim*** *nə isə söyləyərək otaqdan çıxdı"* nümunəsi ilə bağlı doğru fikirləri müəyyən edin.

1. Feili birləşmənin işləndiyini əminliklə söyləmək olmaz.
2. Tünd-qara hərflərlə verilmiş söz sintaktik əlaqədə yalnız əsas tərəfdir.
3. Çıxışlıq hal şəkilçili söz tabelilik əlaqəsində asılı tərəfdir.
4. Haqqında danışılan cümlədən çıxarılarsa, ismi birləşmə uzlaşma əlaqəsində əsas tərəf olar.
5. Xəbər tamamlıq və zərfliklə sintaktik əlaqədədir.

A) 3, 4, 5 B) 1, 2, 3 C) 2, 3, 4
D) 1, 4, 5 E) 1, 2, 5

Mövzu: Sintaktik əlaqələr
Sinif: 6-8
İzah: 1-ci cümlədəki fikir yanlışdır, çünki *nə isə söyləyərək* feili birləşmədir.
2-ci cümlədəki fikir doğrudur, çünki *Səlim* mübtədadır və mübtəda sintaktik əlaqədə yalnız əsas tərəf olur.
3-cü cümlədəki fikir doğrudur, çünki çıxışlıq halda olan *otaqdan* sözü yer zərfliyidir və xəbərlə sintaktik əlaqədə asılı tərəfdir.
4-cü cümlədəki fikir doğrudur, çünki *Səlim* mübtədası çıxarılarsa, *yarışın qalibi* birləşməsi mübtəda olar.
5-ci cümlədəki fikir yanlışdır, çünki cümlədə tamamlıq işlənməmişdir.
***Doğru cavab*:** 2, 3, 4

A variantı 39 saylı test tapşırığı
B variantı 38 saylı test tapşırığı
C variantı 37 saylı test tapşırığı
D variantı 33 saylı test tapşırığı

Nümunədə üzərinə rəqəm yazılmış sözlərin fonetik xüsusiyyətinə əsasən uyğunluğu müəyyən edin.

I Yazılışı ilə deyilişi fərqlənmir.
II Səs və hərflərin sayı bərabər deyil.
III Tərkibində kar samit işlənməmişdir.

Adı sənət[1] tariximizin ən parlaq[2] səhifələrində[3] yer alan, böyük[4] əməlləri olan şəxsiyyətlərdən[5] biri də Ələsgər Ələkbərovdur.

A) I – 2; II – 4; III – 5 B) I – 1, 2; II – 4; III – 3
C) I – 3; II – 1, 5; III – 2 D) I – 1, 3; II – 5; III – 4
E) I – 4; II – 3, 5; III – 2

Mövzu: Fonetika
Sinif: 5
İzah: Yazılışı ilə deyilişi fərqlənməyən sözlər *sənət* və *səhifələrində* sözləridir. Səs və hərflərin sayı bərabər olmayan söz *şəxsiyyətlərdən* sözüdür. Tərkibində kar samit işlənməyən söz *böyük* sözüdür.
***Doğru cavab*:** I – 1, 3; II – 5; III – 4

A variantı 40 saylı test tapşırığı
B variantı 36 saylı test tapşırığı
C variantı 36 saylı test tapşırığı
D variantı 31 saylı test tapşırığı

Hansı nümunədə altından xətt çəkilmiş söz həm xitab, həm
də mübtəda kimi düşünülə bilər?

A) Dostum, <u>Qabil</u>, səhərdən evdən çıxıb, amma geri qayıtmayıb.
B) <u>Aqil</u>, Səfər və Kərim səni axtarırdılar.
C) <u>Qədir</u>! Xahiş edirəm ki, mənim fikirlərimə hörmətlə yanaşasan.
D) Bilirmi ki, <u>kamil</u>, ağıllı oğlandır?
E) Əvvəlcədən deyim ki, <u>Sabir</u> hələ də tapşırıqları düzgün yerinə yetirməmişdir.

Mövzu: Xitab
Sinif: 8
İzah: *Dostum, <u>Qabil</u>, səhərdən evdən çıxıb, amma geri qayıtmayıb; <u>Qədir</u>! Xahiş edirəm ki, mənim fikirlərimə hörmətlə yanaşasan* cümlələrində altından xətt çəkilmiş söz yalnız xitabdır.
Bilirmi ki, <u>kamil</u>, ağıllı oğlandır cümləsində altından xətt çəkilmiş söz təyindir.
Əvvəlcədən deyim ki, <u>Sabir</u> hələ də tapşırıqları düzgün yerinə yetirməmişdir cümləsində altından xətt çəkilmiş söz mübtədadır.
<u>Aqil</u>, Səfər və Kərim səni axtarırdılar cümləsində *Aqil* sözü həm həmcins mübtədalardan biri kimi, həm də xitab kimi düşünülə bilər.
***Doğru cavab*:** <u>Aqil</u>, Səfər və Kərim səni axtarırdılar.

41 – 50 saylı tapşırıqları aşağıdakı mətnə əsasən cavablandırın.

İntiqam alovu

İsrafil ağa Mollazal uşağı tayfasını hökumətin əli ilə Kəsəməndən başqa kəndə sürgün etdirəndən sonra qəlbində bir az ▲ *səngimiş* intiqam alovu günlər keçdikcə yenidən artmaqda idi. Bir tərəfdən də, tayfasının dəliqanlı cavanları atlarını Acıdərəyə çapmaq, Mollazal uşağı tayfasının yaşadığı evlərə hücum etmək üçün İsrafil ağadan icazə istəyirdilər. Lakin o, məğlubiyyətdən qorxur, cavanların güclə <u>ipini çəkirdi</u>.
İsrafil ağa bu günlərdə həmişəkindən çox fikirləşirdi: "Onları yerindən oynadıb buraya gətirməliyik. Qoy onlar bizim üstümüzə gəlsinlər. Onda onlar açıqda – düzdə, biz

daldada – səngərdə. O zaman bizim birimiz onların onuna güc gələr".
Mollazal uşağı tayfası sürgün ediləndən Kəsəməndə səssizlik idi. **1.** Lakin bir gecə güllə səsləri bu sakitliyi pozdu. Gün qalxan vaxt danışırdılar ki, bu atışma qəbiristanlıqda olub, Mollazal uşağı tayfasından olanların qəbirləri güllələnib.
Qəbirlərinin gülləyə tutulması xəbəri Acıdərədə Mollazal uşağı tayfasına çatanda onların arasında ■ *təlatüm* yarandı: çoxu atını yəhərsiz-yüyənsiz mindi, hətta qız-gəlinlərdən də yaraqlanıb döyüşə tələsənlər oldu. **2.** Bu tayfanın gəlib torpağına sığındığı kəndin camaatından da silaha sarılanlar oldu. Alhüseyn də dəlilik dərəcəsinə çatdı, dəstənin qabağında atını yola doğru səyirtdi.
At ayaqları yeri döyəcləyirdi, toz-duman qalxmışdı. Bu zaman tozun-dumanın içindən hamını yerində dondurub saxlayan heybətli bir səs, bir çağırış eşidildi:
– Dayanın!
3. Baş alıb gedənlər atlarının cilovunu çəkdilər, yerə endilər. Hamı atını yurdun hündür yerinə çıxmış ucaqamətli ananın – Gülnazın yanına sarı yedəklədi.
Gülnaz üzünü bu ərlərə tutdu:
– Balalarım, dünyada gözlərimlə od üfürmüşəm, kösöv qaraltmışam, çox ● *məşəqqətlərdən* keçmişəm. Axırda bu qənaətə gəlmişəm ki, səbir lazımdır. **4.** Düşmən bizi açıqdan-açığa güllə qabağına çağırır, tələyə çəkir. Qoyun qanlımızın qurduğu tələ boş qalsın! Düşmən acizliyini bizi yox, cansız daşları gülləyə tutmaqla sübut etdi. Bu bizim qələbəmizdir!
Araya sükut çökdü. Heç vaxt bir sözü iki olmayan Gülnaz ananın sözü ilə razılaşmaq onun doğmalarına çətin gəlirdi. Hamı Alhüseynə baxdı: bəlkə, o, Gülnaz ananı fikrindən döndərə. **5.** Alhüseyn fikirləşdi ki, anası haqlıdır, onları kəndə çağıran İsrafil ağadır. Kim bilir, onları hansı dağda, hansı dərədə qarşılayacaq.
Alhüseyn qətiyyətlə dedi:
– Ana, ölsəm də, çıxmaram sənin sözündən!
Gülnaz qollarını oğlunun boynuna dolayıb onu qucaqladı.
İsrafil ağanın ümidləri boşa çıxandan sonra qəfəsdəki pələngə dönmüşdü. Bir tərəfdən, (1) ...., digər tərəfdən isə, (2) .... onu dəli edirdi.

A variantı 41 saylı test tapşırığı
B variantı 41 saylı test tapşırığı
C variantı 44 saylı test tapşırığı
D variantı 44 saylı test tapşırığı

Mətndə Gülnazın nitqi əsasında onunla bağlı hansı qənaətə gəlmək olar?
1. Çox əzablar görmüşdür.
2. Düşmənə münasibətdə soyuqqanlı olmağı məsləhət görür.
3. Düşməni onları didərgin salmaqda ittiham edir.
4. Uzaqgörənliklə vəziyyəti dəyərləndirir.
5. Düşmənlə barışıq niyyətindədir.

A) 2, 3, 4 B) 1, 3, 5 C) 3, 4, 5
D) 1, 2, 4 E) 1, 2, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: Gülnaz ananın nitqində *çox əzabalar gördüyünü, düşmənə münasibətdə səbirli olmağı məsləhət gördüyünü, həmçinin düşmənin hiyləsini uzaqgörənliklə anladığını* müşahidə etmək mümkündür. *Düşməni onları didərgin salmaqda ittiham edir* və *Düşmənlə barışıq niyyətindədir* fikirləri isə onun nitqində əksini tapmayıb.
Doğru cavab: 1, 2, 4

A variantı 42 saylı test tapşırığı
B variantı 42 saylı test tapşırığı
C variantı 42 saylı test tapşırığı
D variantı 45 saylı test tapşırığı

Əvvəlində rəqəm yazılmış hansı cümlələr mətndən çıxarılsa, məntiqi ardıcıllıq ***pozulmaz***?

A) 1, 5 B) 3, 5 C) 1, 3, 4
D) 1, 2, 4 E) 2, 3, 4

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: **1.** *Lakin bir gecə güllə səsləri bu sakitliyi pozdu.* **5.** *Alhüseyn fikirləşdi ki, anası haqlıdır, onları kəndə çağıran İsrafil ağadır* cümlələri mətndən çıxarılsa, məntiqi ardıcıllıq pozular.
2. *Bu tayfanın gəlib torpağına sığındığı kəndin camaatından da silaha sarılanlar oldu.* **3.** *Baş alıb gedənlər atlarının cilovunu çəkdilər, yerə endilər.* **4.** *Düşmən bizi açıqdan-açığa güllə qabağına çağırır, tələyə çəkir* cümlələrinin mətndən çıxarılması məntiqi ardıcıllığı pozmaz.
Doğru cavab: 2, 3, 4

A variantı 43 saylı test tapşırığı
B variantı 43 saylı test tapşırığı
C variantı 45 saylı test tapşırığı
D variantı 42 saylı test tapşırığı

Hansı cümlədə altından xətt çəkilmiş birləşmənin kontekstə görə mənasına uyğun ifadə işlənmişdir?
1. Yaşlı adam atı çətinliklə cilovladı və damın altındakı dirəyə bağladı.
2. Uşağın vaxt ikən cilovunu bərk yığışdır, sonra gec olar! *(M.İbrahimov)*
3. Məryəm buradakı uşaqları güclə öz nəzarətində saxlaya bilirdi.
4. Öz qardaşın da olsa, başında qoz sındıracaq, onu da intizama dəvət etmək lazımdır. *(M.İbrahimov)*
5. Cavanlıqda ixtiyarı əldən verdiyi üçün yaş artdıqca lap acizləşmişdi.

A) 1, 4, 5 B) 1, 2, 3 C) 2, 3, 4
D) 2, 4, 5 E) 1, 3, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: 1-ci cümlədəki *cilovladı* sözü həqiqi mənadadır, kontekstdəki *ipini çəkmək* ifadəsinə uyğun deyil.
2-ci cümlədəki *cilovunu yığışdır* ifadəsi mətndəki mənaya uyğundur.
3-cü cümlədəki *öz nəzarətində saxlaya bilirdi* ifadəsi mətndəki mənaya uyğundur.
4-*cü* cümlədəki *intizama dəvət etmək* ifadəsi mətndəki mənaya uyğundur.
5-ci cümlədə mətndəki mənaya uyğun ifadə işlənməmişdir.
Doğru cavab: 2, 3, 4

A variantı 44 saylı test tapşırığı
B variantı 44 saylı test tapşırığı
C variantı 41 saylı test tapşırığı
D variantı 43 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən uyğunluğu müəyyən edin.

1. Doğrudur
2. Yanlışdır
3. Ehtimaldır

a. Mollazal uşağı tayfası vaxtilə İsrafil ağaya qarşı çıxmışdır.
b. Mollazal uşağı tayfasının qadınları döyüşkəndir.
c. Sürgün edilənlərin yaşadığı kəndin camaatı onları rəğbətlə qarşılamışdır.
d. Hər iki tayfada sözükeçən adamlar var.
e. Mollazal uşağı tayfasının cavanları öldürülənlərin intiqamını almaq üçün tələsirlər.

A) 1 – a, b; 2 – d, e; 3 – c B) 1 – c, e; 2 – b; 3 – a, d
C) 1 – b, d; 2 – e; 3 – a, c D) 1 – a; 2 – b, c; 3 – d, e
E) 1 – c, d; 2 – b, e; 3 – a

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: *Mollazal uşağı tayfası vaxtilə İsrafil ağaya qarşı çıxmışdır* fikri ehtimaldır, çünki İsrafil ağanın Mollazal uşağı tayfasını sürgün etdirməsindən bunu ehtimal etmək olar.
Mollazal uşağı tayfasının qadınları döyüşkəndir fikri doğrudur, çünki qız-gəlin silahlanaraq intiqam almağa tələsir.
Sürgün edilənlərin yaşadığı kəndin camaatı onları rəğbətlə qarşılamışdır fikri ehtimaldır. Bunu kənd camaatının intiqam almaqda onlara dəstək olmasından ehtimal etmək mümkündür.
Hər iki tayfada sözükeçən adamlar var fikri doğrudur, çünki İsrafil ağanın tayfasında İsrafil ağa, Mollazal uşağı tayfasında Gülnaz ana sözükeçən insanlardır.
Mollazal uşağı tayfasının cavanları öldürülənlərin intiqamını almaq üçün tələsirlər fikri yanlışdır, çünki onlar qəbirlərin atəşə tutulmasının intiqamını almağa tələsirdilər.
***Doğru cavab*:** 1 – b, d; 2 – e; 3 – a, c

A variantı 45 saylı test tapşırığı
B variantı 45 saylı test tapşırığı
C variantı 43 saylı test tapşırığı
D variantı 41 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən uyğun fikirləri müəyyən edin.

Səbəbini müəyyən etmək mümkündür	*Səbəbini müəyyən etmək mümkün* ***deyil***
1. İsrafil ağanın Mollazal uşağı tayfası ilə ədavətinin. 2. İsrafil ağanın Acıdərəyə həmlə etməkdən ehtiyat etməsinin. 3. Məqsədinə çatdıqdan sonra da İsrafil ağanın intiqam hissinin artmasının.	4. Gülnaz ananın tayfa nümayəndələrini düşmənin cavabını verməkdən çəkindirməsinin. 5. Hökumətin Mollazal uşağı tayfasını başqa kəndə sürgün etmək məsələsində İsrafil ağaya dəstək olmasının.

A) 1, 3, 5 B) 2, 5 C) 2, 4
D) 1, 2, 3 E) 1, 3, 4

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: "***Səbəbini müəyyən etmək mümkündür***"sütununda verilən:
1. *İsrafil ağanın Mollazal uşağı tayfası ilə ədavətinin* səbəbini müəyyən etmək mümkün deyil.
2. *İsrafil ağanın Acıdərəyə həmlə etməkdən ehtiyat etməsinin* səbəbi məğlub olmaqdan qorxmasıdır.
3. *Məqsədinə çatdıqdan sonra da İsrafil ağanın intiqam hissinin artmasının* səbəbini müəyyən etmək mümkün deyil.
"***Səbəbini müəyyən etmək mümkündür***"sütununda verilən:
4. *Gülnaz ananın tayfa nümayəndələrini düşmənin cavabını verməkdən çəkindirməsinin* səbəbi düşmənin tələ qurduğunu anlamasıdır.
5. *Hökumətin Mollazal uşağı tayfasını başqa kəndə sürgün etmək məsələsində İsrafil ağaya dəstək olmasının* səbəbini müəyyən etmək mümkün deyil.
***Doğru cavab*:** 2, 5

A variantı 46 saylı test tapşırığı
B variantı 46 saylı test tapşırığı
C variantı 46 saylı test tapşırığı
D variantı 46 saylı test tapşırığı

Mətndə tünd-qara hərflərə verilmiş cümləri mətnin səciyyəvi üslubi xüsusiyyətlərinə uyğun zənginləşdirməklə (məcazi mənalı ifadələrdən istifadə etməklə) yenidən yazın.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
1. At ayaqları *yeri təbil kimi döyəcləyirdi*, toz-duman *ərşə qalxmışdı*.
At ayaqları *yeri-göyü lərzəyə gətirirdi*, toz-dumandan *göz-gözü görmürdü*.
2. Gülnaz qollarını *çinar boylu* oğlunun boynuna dolayıb onu qucaqladı.
Gülnaz qollarını oğlunun boynuna *sarmaşıq kimi dolayıb* onu *bağrına basdı* və s.

A variantı 47 saylı test tapşırığı
B variantı 47 saylı test tapşırığı
C variantı 47 saylı test tapşırığı
D variantı 47 saylı test tapşırığı

Mətndə əvvəlində işarə qoyulmuş sözlərin mənasını müəyyən edib yazın.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
▲ yavaşımaq, azalmaq, sakitləşmək və s.
■ çaxnaşma, vəlvələ, həyəcan, təlaş, coşma və s.
● əzab, əziyyət, sıxıntı, möhnət, çətinlik və s.

A variantı 48 saylı test tapşırığı
B variantı 48 saylı test tapşırığı
C variantı 48 saylı test tapşırığı
D variantı 48 saylı test tapşırığı

Mətndə nöqtələrin yerinə uyğun gələn fikirlər yazmaqla cümləni tamamlayın.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
Bir tərəfdən, *intiqam planının boşa çıxması (Mollazal uşağı tayfasını tələyə sala bilməməsi)*, digər tərəfdən isə, *tayfa cavanları arasında nüfuzdan düşəcəyi fikri (cavanları daha ram edə bilməyəcəyi fikri)* onu dəli edirdi.

A variantı 49 saylı test tapşırığı
B variantı 49 saylı test tapşırığı
C variantı 49 saylı test tapşırığı
D variantı 49 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

	Problemi	*Problemin həllini nədə görür?*
İsrafil ağa	• Mollazal uşağı tayfasından intiqam almaq; • Tayfasının cavanları arasında nüfuzunu itirmək ehtimalı.	Mollazal uşağı tayfasının qəbirlərini güllələdir.
Alhüseyn	Qəbirlərin güllələnməsinin intiqamını almaq.	Silaha sarılıb düşmənin üzərinə getməyə hazırlaşır.

A variantı 50 saylı test tapşırığı
B variantı 50 saylı test tapşırığı
C variantı 50 saylı test tapşırığı
D variantı 50 saylı test tapşırığı

Mətndəki İsrafil ağa obrazı əsasında cədvəli doldurun.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Obrazın xarakterik xüsusiyyətləri	*Əsaslandırma*
Hiyləgərdir.	Düşmənlərini tələyə salmaq üçün planlar qurur.
Namərddir.	Düşmənlərini üzbəüz döyüşdə yox, tələyə salıb məhv etmək istəyir.
Qorxaqdır.	• Düşməni ilə üz-üzə gəlməkdən qorxur, onu hiylə ilə məğlub etmək istəyir. • Məğlubiyyətdən qorxur.

Azərbaycan xalçalarında simvollar

Xalçaçılıq sənətinin tarixi çox qədim dövrlərə gedib çıxır. ☐ Xalça qədim türk evinin ayrılmaz elementi olmuşdur. Köçəri həyat tərzi keçirən türklər xalçaları getdikləri yerlərə özləri ilə *daşıyırdılar*[1]. ☐

Mütəxəssislər xalça naxışlarının qədim insanların dünyagörüşü haqqında informasiya daşıdığını vurğulayırlar. Onlar belə hesab edirlər ki, hər bir naxış müəyyən bir fikir ifadəçisidir. Azərbaycan xalçalarında yer alan naxışlardan yalnız gözəllik məqsədilə deyil, eyni zamanda gələcək nəsillərə ideya ötürmək üçün gizli kod kimi istifadə edilib. Bu naxışlar, əsasən, zənginliyin, bolluğun, baharın, məhəbbətin, qəhrəmanlığın və qələbənin təcəssümüdür.

Azərbaycan xalçalarında ən çox həndəsi, xüsusilə kvadrat və romb formalı naxışlar üstünlük təşkil edir. Bu xüsusiyyət qədim dövrlərdən Naxçıvan incəsənəti üçün xüsusilə xarakterikdir. Belə təsvirlərə Naxçıvandakı Gəmiqaya rəsmlərində də rast gəlinir.

Xalçalardakı səkkizguşəli ulduz təsviri türk-Səlcuq mədəniyyəti ilə bağlıdır. Səkkizbucaqlı yerlə göy arasındakı əlaqənin keçid mərhələsini simvollaşdırır. Təsadüfi deyil ki, günəş şüaları yerə təxminən səkkiz dəqiqəyə gəlib çatır.

☐ Həyat ağacı xalçalarda müşahidə edilən və ən çox təsadüf olunan rəmzlərdəndir. Ümumiyyətlə, bitki, xüsusilə də ağac türk mədəniyyətində geniş yayılmış anlayışlardır. “Dədə Qorqud” dastanında rast gəldiyimiz “qaba ağac” ifadəsi də, xalçalardakı həyat ağacı da, şübhəsiz ki, oğuz-qıpçaq xalqlarının əsatirlərində olan həyat ağacı ilə bağlıdır. Həyat ağacının kökləri yeraltı dünyanı və keçmişi, budaqları isə səma və gələcəyi mənalandırır.

Heyvan motivləri bolluğu, bərəkəti, xüsusilə də güc-qüvvəti simvolizə edir. ☐ Heyvan təsvirləri arasında müxtəlif mənalar ifadə edən quş motivlərinin önəmli yeri var. Xalçalarımızdakı bu motivlərin mənasına ilk dəfə şumerlərin “Bilqamıs” dastanında rast gəlinir. Burada quş dirilik ağacı ilə əlaqənlədirilir və ölməzlik anlamını ifadə edir.

Xalçalarda ən çox rast gəlinən qədim ornamentlərdən biri də butadır. Müxtəlif sənət adamlarının buta elementinə fərqli yanaşmaları mövcuddur. Şəhərsalmada, geyimlərdə geniş istifadə edilən buta elementini dizaynerlər sadəcə çiçək ləçəyi ilə sərv ağacının sintezi kimi qəbul edirlərsə, folklorşünasların fikrincə, buta atəşpərəstlikdə həyatın və əbədiliyin simvoludur.

Qədim dövrlərdən tarixi inkişaf yolu aşaraq günümüzədək gəlib çatmış xalçaçılıq sənəti bu gün də mədəniyyətimizdə və məişətimizdə öz ifasını qoruyub saxlayır. ☐ Bununla belə, qədim dövr xalçalarından fərqli olaraq, müasir xalçalarda ifadə olunan naxışlar yalnız bəzək xarakteri *daşımaqdadır*[2].

A variantı 51 saylı test tapşırığı
B variantı 51 saylı test tapşırığı
C variantı 55 saylı test tapşırığı
D variantı 55 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

Fikir	*Doğru-dur*	*Yanlış-dır*
1. Xalçalardakı naxışlar qədim insanların dünyagörüşü ilə sıx bağlıdır.	✓	
2. Çağdaş dövrdə xalçalardakı naxışlar sırf dekorativ məqsədlə istifadə edilir.		✓
3. Xalçalardakı naxış elementləri daha çox müsbət fikirlərin ifadəçisidir.	✓	
4. Naxçıvan incəsənət nümunələrində həndəsi naxışlara üstünlük verilməsi təkcə xalçaçılıq sənəti ilə məhdudlaşmır.		✓
5. Bəzi xalça naxışları əsatirlərlə bağlıdır.	✓	
6. Qədim dövrdən fərqli olaraq, günümüzdə xalçalar insanların məişətinin mühüm elementidir.	✓	

A) 1, 3, 5 B) 1, 2, 5, 6 C) 1, 4, 5, 6
D) 2, 3, 4 E) 1, 2, 3, 4

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: 1-ci cümlədəki fikir doğrudur.
3-cü cümlədəki fikir doğrudur, çünki naxışlar zənginlik, bolluq, bahar, məhəbbət, qəhrəmanlıq, qələbə və s. kimi müsbət keyfiyyətləri ifadə edir.
5-ci cümlədəki fikir doğrudur, çünki bəzi xalça naxışları oğuz-qıpçaq xalqlarının əsatirlərindən qaynaqlanır.
Yuxarıdakı fikirlər cədvəldə uyğun olaraq "Doğrudur" sütununda düzgün qeyd edilib.
2-ci, 4-cü cümlədəki fikirlər doğru olsa da, "Yanlışdır" sütununda qeyd edilib. 6-cı cümlədəki fikir yanlışdır, çünki həm qədimdə, həm də günümüzdə məişətdə geniş istifadə olunduğu mətndə göstərilib. Ancaq fikir yanlış olsa da, "Doğrudur" sütununda qeyd edilib.
Doğru cavab: 1, 3, 5

A variantı 52 saylı test tapşırığı
B variantı 55 saylı test tapşırığı
C variantı 54 saylı test tapşırığı
D variantı 53 saylı test tapşırığı
Mətnə əsasən uyğun fikirləri müəyyən edin.

Mətndə məlumat var	*Mətndə məlumat **yoxdur***
1. Xalçalarda türk mədəniyyəti ilə bağlı simvollara təsadüf edilir. 2. Həyat ağacının eyni bir hissəsi fərqli anlayışları ifadə edə bilir. 3. Ay, günəş kimi səma cisimlərinin əks olunduğu naxışlar xalçalarda üstünlük təşkil edir.	4. Xalçalardakı heyvan motivləri bir neçə anlayışı simvollaşdırır. 5. Xalçalarda qədim insanların yaşayış tərzini əks etdirən təsvirlərə rast gəlinir. 6. Azərbaycan xalçaları üçün ölümsüzlüyü ifadə edən motivlər də xarakterikdir.

A) 2, 3, 6 B) 2, 3, 4, 5 C) 1, 2, 5
D) 1, 4, 6 E) 1, 3, 4, 5
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah 1-ci cümlədəki fikirlə bağlı mətndə məlumat var: səkkizguşəli ulduz təsviri, bitki, ağac təsviri türk mədəniyyətində geniş yayılmışdır.
2-ci cümlədəki fikirlə bağlı mətndə məlumat var, məsələn, həyat ağacının kökləri yeraltı dünyanı və keçmişi mənalandırır.
3-cü cümlədəki fikirlə bağlı mətndə məlumat yoxdur.
4-cü cümlədəki fikirlə bağlı mətndə məlumat var: Heyvan motivləri bolluğu, bərəkəti, xüsusilə də güc-qüvvəti simvolizə edir.
5-ci cümlədəki fikirlə bağlı mətndə məlumat yoxdur.
6-cı cümlədəki fikirlə bağlı mətndə məlumat var: quş dirilik ağacı ilə əlaqənlədirilir və ölməzlik anlamını ifadə edir.
Doğru cavab: 1, 2, 5

A variantı 53 saylı test tapşırığı
B variantı 54 saylı test tapşırığı
C variantı 53 saylı test tapşırığı
D variantı 52 saylı test tapşırığı
Mətndə üzərində rəqəm yazılmış sözlər əsasında uyğunluğu müəyyən edin.
1. 2.
a. *Şairin qoşma və gəraylıları dərin mahiyyət daşıyır* cümləsində kontekstə görə eyni məna ifadə edən söz işlənmişdir.
b. *Aparmaq* sözünün qarşılığıdır.
c. *O, dövlət idarələrindən birində orta vəzifə daşıyırdı* cümləsində kontekstə görə eyni anlamda olan ifadə işlənmişdir.
d. *İfadə etmək* anlamındadır.
e. *Ahıl ilə daş daşı, cahil ilə bal yemə* (Atalar sözü) nümunəsində kontekstə görə eyni mənalı söz var.
A) 1 – b; 2 – a, e B) 1 – a, b ; 2 – c, d
C) 1 – d, e; 2 – a, c D) 1 – e; 2 – b, c
E) 1 – b, e; 2 – a, d
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: Mətndə *Köçəri həyat tərzi keçirən türklər xalçaları getdikləri yerlərə özləri ilə **daşıyırdılar**[1]* cümləsində üzərində rəqəm qoyulmuş söz *aparmaq sözünün qarşılığıdır* və *Ahıl ilə daş daşı, cahil ilə bal yemə* (Atalar sözü) nümunəsində kontekstə görə eyni mənalı söz var. *Bununla belə, qədim dövr xalçalarından fərqli olaraq, müasir xalçalarda ifadə olunan naxışlar yalnız bəzək xarakteri **daşımaqdadır**[2]* cümləsində üzərində rəqəm yazılmış söz *ifadə etmək* anlamındadır və *Şairin qoşma və gəraylıları dərin mahiyyət daşıyır* cümləsində kontekstə görə eyni məna ifadə edən söz işlənmişdir.
"O, dövlət idarələrindən birində orta vəzifə daşıyırdı cümləsində kontekstə görə eyni anlamda olan ifadə işlənmişdir" cümləsi heç bir ifadənin mənasına uyğun deyil.
Doğru cavab: 1 – b, e; 2 – a, d

A variantı 54 saylı test tapşırığı
B variantı 53 saylı test tapşırığı
C variantı 52 saylı test tapşırığı
D variantı 54 saylı test tapşırığı
Xalçalardakı buta elementi ilə bağlı ***yanlış*** fikirləri müəyyən edin.
1. Az yayılmış xalça naxışı motivlərindəndir.
2. İzahı ilə bağlı fərqli fikirlər var.
3. Müxtəlif elementlərin birləşməsindən yarandığı da düşünülür.
4. Yaranması müasir dövrə təsadüf edir.
5. Hazırda istifadəsi xalçalarla məhdudlaşmır.
A) 1, 4 B) 3, 5 C) 1, 5 D) 2, 4 E) 2, 3
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: 1-ci cümlədəki fikir yanlışdır, çünki, əksinə, buta geniş yayılmış naxış elementlərindəndir.
2-ci cümlədəki fikir doğrudur, çünki bu barədə dizaynerlər və folklorşünaslar fərqli düşünürlər.
3-cü cümlədəki fikir doğrudur, çünki dizaynerlər butanı çiçək ləçəyi ilə sərv ağacının sintezi kimi qəbul edirlər.
4-cü cümlədəki fikir yanlışdır, buta qədimdən istifadə edilən naxışdır.
5-*ci cümlədəki fikir* doğrudur, şəhərsalmada və geyimlərdə də butadan istifadə edilir.
Doğru cavab: 1, 4

A variantı 55 saylı test tapşırığı
B variantı 52 saylı test tapşırığı
C variantı 51 saylı test tapşırığı
D variantı 51 saylı test tapşırığı
Mətndə boş çərçivələrin yerinə uyğun gələn fikirlərin ardıcıllığını müəyyən edin.
1. Onlar daim yer dəyişdiklərinə görə müxtəlifnaxışlı, xovlu və xovsuz xalçalardan çadırların, alaçıqların divarlarında və döşəmələrində istifadə edirdilər.
2. Qədim türklərin xalçalarında başqa naxışlardan da istifadə edilirdi, məsələn, bitki motivli naxışlardan.
3. Bu peşənin qədimliyini qədim kurqanlardan tapılan keçə, alaçıq, araba qalıqları ilə yanaşı, xalçalar da sübut edir.
4. Bu, xalqımızın öz keçmişinə sədaqətinin göstəricisi və ənənələrini hal-hazırda da yaşatmasının sübutudur.
5. Cəsur döyüşçünün ayrılmaz dostu sayılan quyruğu düyünlü atın xalçalarımızda təsviri də elə bunun göstəricisidir.
A) 1, 4, 3, 2, 5 B) 3, 1, 2, 5, 4 C) 1, 2, 5, 3, 4
D) 3, 5, 4, 2, 1 E) 1, 2, 3, 5, 4
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: Cümlələrin boş çərçivələrin yerinə artırılma ardıcıllığı belə olmalıdır:
3. Bu peşənin qədimliyini qədim kurqanlardan tapılan keçə, alaçıq, araba qalıqları ilə yanaşı, xalçalar da sübut edir.
1. Onlar daim yer dəyişdiklərinə görə müxtəlifnaxışlı, xovlu və xovsuz xalçalardan çadırların, alaçıqların divarlarında və döşəmələrində istifadə edirdilər.
2. Qədim türklərin xalçalarında başqa naxışlardan da istifadə edilirdi, məsələn, bitki motivli naxışlardan.
5. Cəsur döyüşçünün ayrılmaz dostu sayılan quyruğu düyünlü atın xalçalarımızda təsviri də elə bunun göstəricisidir.
4. Bu, xalqımızın öz keçmişinə sədaqətinin göstəricisi və ənənələrini hal-hazırda da yaşatmasının sübutudur.
Doğru cavab: 3, 1, 2, 5, 4

A variantı 56 saylı test tapşırığı
B variantı 56 saylı test tapşırığı
C variantı 56 saylı test tapşırığı
D variantı 56 saylı test tapşırığı
Mətndə altından xətt çəkilmiş cümlədə uyğun düzəlişlər (yalnız qüsurlu məqamlarda) etməklə cümləni yenidən yazın.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
Qədim dövrlərdən tarixi inkişaf yolu *keçərək* (*qət edərək*) günümüzədək gəlib çatmış xalçaçılıq sənəti bu gün də mədəniyyətimizdə və məişətimizdə öz *yerini (mövqeyini)* qoruyub saxlayır.

A variantı 57 saylı test tapşırığı
B variantı 57 saylı test tapşırığı
C variantı 57 saylı test tapşırığı
D variantı 57 saylı test tapşırığı
Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Müddəa	***Müddəanı təsdiq edən faktlar***
Xalçalarda müxtəlif naxış elementlərində n istifadə edilir.	*Azərbaycan xalçalarında həndəsi naxışlar geniş yayılmışdır.*
	Xalçalarımızda bitki naxışları (həyat ağacı) əksini tapmışdır.
	Heyvanları simvolizə edən naxışlara xalçalarımızda rast gəlinir.
	Buta xalçalarımızda geniş yayılan naxışlardandır.
	Ulduz elementindən (astronomik elementlərdən) xalçalarımızda istifadə olunub.

A variantı 58 saylı test tapşırığı
B variantı 58 saylı test tapşırığı
C variantı 58 saylı test tapşırığı
D variantı 58 saylı test tapşırığı
Mətnə əsasən cədvəlin boş hissələrini doldurun.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Ornament	*Mənası*	*Mənbəyi*
quş motivləri	ölməzlik	“Bilqamıs” dastanı
həyat ağacı	yeraltı dünya və səma	əsatirlər (“Dədə Qorqud” dastanı)
buta	həyatın və əbədiliyin simvolu	atəşpərəstlik

A variantı 59 saylı test tapşırığı
B variantı 59 saylı test tapşırığı
C variantı 59 saylı test tapşırığı
D variantı 59 saylı test tapşırığı
Xalçalarda əksini tapmış motivlərə başqa sənət sahələrində də rast gəlmək olur fikrini mətnlə əlaqələndirib fikrinizi yazın.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
Xalçalarda əksini tapmış motivlər müxtəlif ədəbiyyat nümunələrində də özünü göstərir. Həyat ağacı motivinə “Dədə Qorqud” dastanında və əsatirlərdə də rast gəlinir. Buta elementi ən çox yayılmış xalça naxışı elementlərindən olmaqla yanaşı, şəhərsalmada, geyimlərdə də geniş istifadə olunur.

A variantı 60 saylı test tapşırığı
B variantı 60 saylı test tapşırığı
C variantı 60 saylı test tapşırığı
D variantı 60 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən uyğun bəndi qeyd edin (✓) və seçiminizi əsaslandırıb yazın.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Qədim dövrdə:

Xüsusi məqsədlə istifadə edilib. ☑

Əsaslandırma: *Naxışlardan gizli kod kimi istifadə edilib, onlar hər hansı bir ideya daşıyıb. Hər bir ornament hansısa anlayış, dünyagörüşü, mədəniyyət və s. ilə bağlıdır.*

Müasir dövrdə:

Məqsədini dəyişib. ☑

Əsaslandırma: *Hazırda hər hansı bir xüsusi məqsədə xidmət etmir, yalnız bəzək xarakteri daşıyır.*

Riyaziyyat

A variantı 61 saylı test tapşırığı
B variantı 65 saylı test tapşırığı
C variantı 63 saylı test tapşırığı
D variantı 65 saylı test tapşırığı

$\dfrac{25a^2-16}{5a+4}$ kəsrini ixtisar edin.

A) $4a–3$ B) $5a+4$ C) $4a+3$ D) $5a–4$ E) 5

Mövzu: Rasional ifadələr
Sinif: 8
İzah: Kəsrin surəti vuruqlara ayrılır və ixtisar edilir:

$$\frac{25a^2-16}{5a+4}=\frac{(5a-4)(5a+4)}{5a+4}=5a-4$$

Doğru cavab: $5a–4$

A variantı 62 saylı test tapşırığı
B variantı 62 saylı test tapşırığı
C variantı 62 saylı test tapşırığı
D variantı 71 saylı test tapşırığı

$f(x)=\dfrac{2x+3}{x^2+2}$ olarsa, $f(3)$-ü hesablayın.

A) $\frac{6}{11}$ B) $\frac{7}{11}$ C) $\frac{1}{5}$ D) $\frac{2}{5}$ E) $\frac{9}{11}$

Mövzu: Funksiya
Sinif: 9
İzah: $x=3$ olduqda, $f(x)$ funksiyası

$$f(x)=\frac{2x+3}{x^2+2},\ f(3)=\frac{2\cdot 3+3}{3^2+2}=\frac{9}{11}$$ qiymətini alır.

Doğru cavab: $\frac{9}{11}$

A variantı 63 saylı test tapşırığı
B variantı 70 saylı test tapşırığı
C variantı 70 saylı test tapşırığı
D variantı 66 saylı test tapşırığı

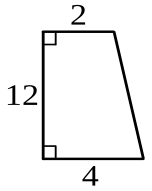

Trapesiyanın sahəsini tapın.

A) 14 B) 40 C) 18 D) 15 E) 36

Mövzu: Fiqurların sahəsi
Sinif: 8
İzah: Trapesiyanın sahə düsturuna görə

$$S=\frac{a+b}{2}\cdot h=\frac{2+4}{2}\cdot 12=36$$

Doğru cavab: 36

A variantı 64 saylı test tapşırığı
B variantı 67 saylı test tapşırığı
C variantı 61 saylı test tapşırığı
D variantı 68 saylı test tapşırığı

A={1; 2; 3; 4; 5; 6} və B={2; 4; 6; 8; 10} çoxluqları verilmişdir. $A\setminus B$-ni tapın.

A) {8; 10} B) {1; 2; 3; 4; 5; 6; 8; 10} C) ∅
D)) {1; 3; 5} E) {2; 4; 6}

Mövzu: Çoxluq
Sinif: 6
İzah: $A\setminus B$ çoxluğuna aid olan elementlər yalnız A-ya aid olur və B –yə aid olmur. Ona görə də,

$A\setminus B=$ 1; 3; 5 .

Doğru cavab: {1; 3; 5}

A variantı 65 saylı test tapşırığı
B variantı 73 saylı test tapşırığı
C variantı 65 saylı test tapşırığı
D variantı 69 saylı test tapşırığı

$12a^2-24a$ çoxhədlisini vuruqlara ayırın.

A) $12(a-12)$ B) $24a(a+1)$ C)) $12a(a-2)$
D) $a(2a-24)$ E) $12a(2a-1)$

Mövzu: Çoxhədlinin vuruqlara ayrılması
Sinif: 7
İzah: $12a^2-24a=12a(a-2)$
Doğru cavab: $12a(a-2)$

A variantı 66 saylı test tapşırığı
B variantı 68 saylı test tapşırığı
C variantı 68 saylı test tapşırığı
D variantı 61 saylı test tapşırığı

${}_4P_4+{}_3P_3$ ifadəsinin qiymətini hesablayın.

A) 18 B) 25 C)) 30 D) 40 E) 10

Mövzu: Birləşmələr nəzəriyyəsi
Sinif: 9
İzah: ${}_nP_n=n!=n\cdot(n-1)\cdot(n-2)\cdot\ldots\cdot 2\cdot 1$ düsturuna əsasən $4!+3!=4\cdot 3\cdot 2\cdot 1+3\cdot 2\cdot 1=24+6=30$ olduğu tapılır.
Doğru cavab: 30

A variantı 67 saylı test tapşırığı
B variantı 63 saylı test tapşırığı
C variantı 73 saylı test tapşırığı
D variantı 67 saylı test tapşırığı

a=cos271° və b=tan(–187°) ədədlərinin işarələrini müəyyən edin.

A)) a>0, b<0 B) a<0, b>0 C) a>0, b>0
D) a<0, b<0 E) a<0, b=0

Mövzu: Triqonometrik funksiyalar
Sinif: 10
İzah: a=cos271°, b=tan(–187°)

271° dördüncü rübün bucağı olduğuna görə

$a = \cos 271^\circ > 0$ olur.

-187° ikinci rübün bucağı olduğuna görə

$b = \tan\left(-187^\circ\right) < 0$ olur.

Doğru cavab: a>0, b<0

A variantı 68 saylı test tapşırığı
B variantı 72 saylı test tapşırığı
C variantı 66 saylı test tapşırığı
D variantı 70 saylı test tapşırığı

$16^{0,36} \cdot 16^{0,14}$ ifadəsinin qiymətini tapın.

A) 8 B) 0,5 C) 0,25 D)) 4 E) 2

Mövzu: Həqiqi üstlü qüvvət və onun xassələri
Sinif: 10
İzah: $16^{0,36} \cdot 16^{0,14} = 16^{0,36+0,14} = 16^{0,5} = \sqrt{16} = 4$
Doğru cavab: 4

A variantı 69 saylı test tapşırığı
B variantı 69 saylı test tapşırığı
C variantı 64 saylı test tapşırığı
D variantı 72 saylı test tapşırığı

Düzbucaqlının diaqonallarının sayını tapın.

A) 1 B) 2 C) 5 D) 3 E) 4

Mövzu: Dördbucaqlılar
Sinif: 8
İzah: Çoxbucaqlının diaqonallarının sayı $\frac{n \cdot (n-3)}{2}$ düsturu ilə tapıldığından düzbucaqlının diaqonallarının sayı $\frac{4 \cdot (4-3)}{2} = 2$ olar.

Doğru cavab: 2

A variantı 70 saylı test tapşırığı
B variantı 61 saylı test tapşırığı
C variantı 69 saylı test tapşırığı
D variantı 73 saylı test tapşırığı

A və B çoxluqları üçün $B \subset A$, $n(A) = 9$ və $n(B) = 4$.
A çoxluğundan təsadüfən seçilmiş iki elementin $A \setminus B$ çoxluğuna daxil olması hadisəsinin ehtimalını tapın.

A)) $\frac{5}{18}$ B) $\frac{4}{15}$ C) $\frac{4}{21}$ D) $\frac{5}{12}$ E) $\frac{7}{24}$

Mövzu: Ehtimal nəzəriyyəsi
Sinif: 9
İzah:

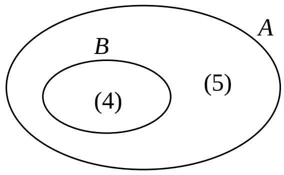

B çoxluğu A çoxluğunun altçoxluğu olduğundan şərtə görə 4 element B çoxluğuna daxil olduğundan, qalan 5 element $A \setminus B$ çoxluğuna daxil olacaqdır. A çoxluğundan təsadüfi olaraq seçilmiş iki elementin $A \setminus B$ çoxluğuna daxil olması (M) hadisəsində əlverişli halların sayı $n(M) = {}_5C_2 = \frac{5!}{3! \cdot 2!} = 10$, mümkün halların sayı isə $n = {}_9C_2 = \frac{9!}{7! \cdot 2!} = 36$ olduğundan, ehtimalın tərifinə görə

$$P(M) = \frac{n(M)}{n} = \frac{10}{36} = \frac{5}{18} \text{ alınar.}$$

Doğru cavab: $\frac{5}{18}$

A variantı 71 saylı test tapşırığı
B variantı 64 saylı test tapşırığı
C variantı 67 saylı test tapşırığı
D variantı 63 saylı test tapşırığı

IV rübdə yerləşən A nöqtəsindən absis oxuna qədər olan məsafə 4-ə, ordinat oxuna qədər olan məsafə isə 6-ya bərabərdir. A nöqtəsinin koordinatlarını tapın.

A) (–4; 6) B) (2; 3) C)) (6; –4)
D) (4; 6) E) (3; 2)

Mövzu: Koordinatlar üsulu
Sinif: 6
İzah: IV rübdə yerləşən A nöqtəsindən absis oxuna qədər olan məsafənin 4-ə bərabər olması həmin nöqtənin ordinatının –4, ordinat oxuna qədər olan məsafənin 6-ya bərabər olması isə onun absisinin 6 olması deməkdir. Deməli, A nöqtəsinin koordinatları (6; –4) olacaqdır.

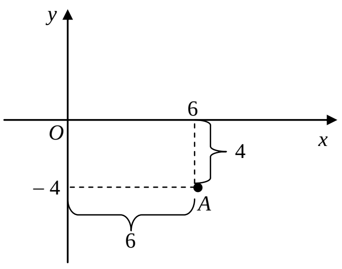

Doğru cavab: (6; –4)

A variantı 72 saylı test tapşırığı
B variantı 66 saylı test tapşırığı
C variantı 71 saylı test tapşırığı
D variantı 62 saylı test tapşırığı

ABC üçbucağında $\angle C=90°$ olarsa, $\cos\alpha\cdot\tan\beta$-nı hesablayın.

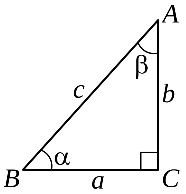

A) $\frac{bc}{a^2}$ B)) $\frac{a^2}{bc}$ C) $\frac{ac}{b^2}$ D) $\frac{ab}{c^2}$ E) $\frac{a}{bc}$

Mövzu: Üçbucaqlar
Sinif: 8
İzah:

$\cos\alpha=\frac{a}{c},\ \ \tan\beta=\frac{a}{b}$ olduğu üçün

$$\cos\alpha\cdot\tan\beta=\frac{a}{c}\cdot\frac{a}{b}=\frac{a^2}{bc}$$

Doğru cavab: $\frac{a^2}{bc}$

A variantı 73 saylı test tapşırığı
B variantı 71 saylı test tapşırığı
C variantı 72 saylı test tapşırığı
D variantı 64 saylı test tapşırığı

$\cos 20°=a$ olarsa, $\sin 10°$-ni a ilə ifadə edin.

A) $\sqrt{\frac{1+a}{2}}$ B) $\frac{a}{2}$ C) $\frac{1-a}{2}$
D)) $\sqrt{\frac{1-a}{2}}$ E) $\frac{1+a}{2}$

Mövzu: İkiqat arqumentin triqonometrik funksiyaları
Sinif: 10

İzah: $\sin^2\alpha=\frac{1-\cos 2\alpha}{2}$

$$\sin^2 10^\circ=\frac{1-\cos 20^\circ}{2}\Rightarrow \sin 10^\circ=\sqrt{\frac{1-\cos 20^\circ}{2}}=\sqrt{\frac{1-a}{2}}$$

Doğru cavab: $\sqrt{\frac{1-a}{2}}$

A variantı 74 saylı test tapşırığı
B variantı 75 saylı test tapşırığı
C variantı 77 saylı test tapşırığı
D variantı 78 saylı test tapşırığı

Oturacağının perimetri 15, yan tili isə 9 olan düz prizmanın
yan səthinin sahəsini tapın.

Mövzu: Çoxüzlülər , onların səthi və həcmi
Sinif: 10

İzah: Prizmanın yan səthinin sahə düsturuna görə
$S_{yan}=P_{ot}\cdot H=15\cdot 9=135$

Doğru cavab: 135

A variantı 75 saylı test tapşırığı
B variantı 78 saylı test tapşırığı
C variantı 74 saylı test tapşırığı
D variantı 75 saylı test tapşırığı

Uzunluqları 500 m və 300 m olan iki tuneldən birincinin son nöqtəsi ilə ikincinin başlanğıc nöqtəsi arasındakı məsafə 15 km-dir. Uzunluğu 200 m və sürəti 64 km/saat olan qatar I tunelə girməyə başladığı andan neçə dəqiqə sonra II tuneldən tamamilə çıxar?

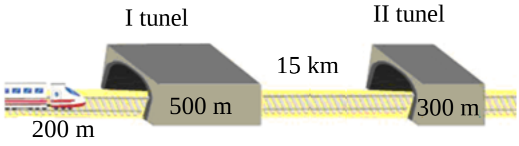

Mövzu: Natural ədədlər
Sinif: 6
İzah: Uzunluğu 200 *m* olan qatar I tunelə girən andan II tuneldən tamamilə çıxan ana qədər qatarın ən arxa nöqtəsi 200 + 500 + 15000 + 300 = 16000 (*m*) məsafə qət etmiş olur. Beləliklə, qatar 16 km məsafəni 64 km/ saat sürətlə 16:64 = 0,25 (*saat*)=15 (*dəq*) zaman müddətində qət etmiş olar.

Doğru cavab: 15 *dəq*

A variantı 76 saylı test tapşırığı
B variantı 77 saylı test tapşırığı
C variantı 75 saylı test tapşırığı
D variantı 74 saylı test tapşırığı

$\log_2(\log_2^2 x-3\log_2 x+4)=3$ tənliyinin kökləri hasilini tapın.

Mövzu: Loqarifmik tənliklər və onların həll üsulları
Sinif: 10
İzah: Verilmiş tənlikdə $\log_2 x=t$ əvəzləməsi edilir və kvadrat tənliyə gətirilir, kvadrat tənlik həll edilir və onun kökləri tapılır:

$$\log_2(\log_2^2 x-3\log_2 x+4)=3$$
$$\log_2^2 x-3\log_2 x+4=8$$
$$t^2-3t+4=8$$
$$t^2-3t-4=0$$
$$t_1=-1, t_2=4$$

Kvadrat tənliyin alınmış kökləri əvəzləmədə nəzərə alınır və verilmiş tənliyin kökləri tapılır:

$$t_1=-1,\ \log_2 x=-1,\ \ x_1=\frac{1}{2}$$
$$t_2=4,\ \ \log_2 x=4,\ \ \ x_2=16$$

Verilmiş tənliyin kökləri hasili tapılır

$$x_1\cdot x_2=\frac{1}{2}\cdot 16=8$$

Doğru cavab: 8

A variantı 77 saylı test tapşırığı
B variantı 76 saylı test tapşırığı
C variantı 76 saylı test tapşırığı
D variantı 76 saylı test tapşırığı

$x^2-6x-7<0$ bərabərsizliyinin tam həllərinin cəmini tapın.

Mövzu: Bərabərsizliklər və bərabərsizliklər sistemi
Sinif: 9
İzah: Kvadrat bərabərsizliyin həlli üçün onun diskriminantı hesablanır, kökləri tapılır və bərabərsizliyin sol tərəfi vuruqlara ayrılır:

$D=(-6)^2-4\cdot1\cdot(-7)=64=8^2>0$

$x_1=-1$, $x_2=7$

$(x+1)(x-7)<0$

İntervallar üsulu tətbiq edilərək alınan bərabərsizlik həll edilir: $x\in(-1;7)$

Bərabərsizliyin tam həllərinin cəmi tapılır:

$0+1+2+3+4+5+6=21$

Doğru cavab: 21

A variantı 78 saylı test tapşırığı
B variantı 74 saylı test tapşırığı
C variantı 78 saylı test tapşırığı
D variantı 77 saylı test tapşırığı

$\log_2\sqrt{14+2\log_3\sqrt{7+\lg100}}$ ifadəsinin qiymətini tapın.

Mövzu: Ədədin loqarifmi və onun xassələri
Sinif: 10
İzah: Ədədin loqarifminin və kvadrat kökün xassələri tətbiq olunur və hesablama yerinə yetirilir:

$$\log_2\sqrt{14+2\log_3\sqrt{7+\lg100}}=\log_2\sqrt{14+2\log_3\sqrt{9}}=$$

$$=\log_2\sqrt{14+2\log_3 3}=\log_2\sqrt{16}=\log_2 4=2$$

Doğru cavab: 2

A variantı 79 saylı test tapşırığı
B variantı 79 saylı test tapşırığı
C variantı 79 saylı test tapşırığı
D variantı 79 saylı test tapşırığı

Katetləri 6 sm və 8 sm olan düzbucaqlı üçbucağın böyük katet ətrafında fırlanmasından alınan fiqurun yan səthinin sahəsini tapın.

Mövzu: Fırlanma cisimləri
Sinif: 11
İzah:

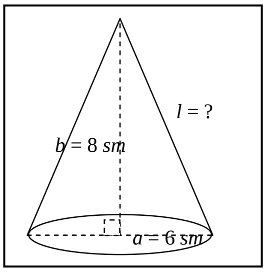

Katetləri 6 *sm* və 8 *sm* olan düzbucaqlı üçbucaq böyük katet ətrafında fırlandıqda oturacağının radiusu $R=6$ *sm*, hündürlüyü $H=8$ *sm* olan konus alınır. Konusun yan səthinin sahəsinin tapılması üçün onun doğuranını bilmək lazımdır. Düzbucaqlı üçbucağın hipotenuzu bu halda konusun doğuranına bərabər olacaqdır. Pifaqor teoreminə görə

$l=\sqrt{R^2+H^2}=\sqrt{6^2+8^2}=10sm$ olduğu tapılır.

Konusun yan səthinin sahəsi tapılır:

$S_{yan}=\pi Rl=\pi\cdot6\cdot10=60\pi\ sm^2$

Doğru cavab: $60\pi\ sm^2$

A variantı 80 saylı test tapşırığı
B variantı 80 saylı test tapşırığı
C variantı 80 saylı test tapşırığı
D variantı 80 saylı test tapşırığı

Samir hər birinin satış qiyməti 250 manat olan su filtrlərinin
satıldığı mağazada işləyir. Onun sabit əmək haqqı 1000 manatdır. Bundan əlavə satdığı hər filtrin satış qiymətinin 4%-i qədər bonus alır. Yanvar ayında onun əmək haqqı 1400
manat, fevral ayında isə 1560 manat oldu. O, fevral ayında
yanvar ayındakından nə qədər çox filtr satmışdır?

Mövzu: Faizə aid məsələlər.
Sinif: 6
İzah:

I üsul: Samir bir su filtirindən $250\cdot\frac{4}{100}=10$ manat bonus qazanır. O, yanvar ayında $\frac{1400-1000}{10}=40$ su filtri , fevral ayında isə $\frac{1560-1000}{10}=56$ su filtri satmışdır. Samir fevral ayında yanvar ayındakından 56-40=16 ədəd çox filtr satmışdır.

II üsul: : Samir bir su filtrindən $250\cdot\frac{4}{100}=10$ manat bonus qazanır. Fevral və yanvar ayları arasındakı qazanc fərqinin 1560-1400=160 manat olduğu tapılır.
Maaş sabit olduğundan, bu fərq satılan filtrlərdən gələn bonus hesabına yaranır. 160:10=16 filtr.

Doğru cavab: 16

A variantı 81 saylı test tapşırığı
B variantı 81 saylı test tapşırığı
C variantı 81 saylı test tapşırığı
D variantı 81 saylı test tapşırığı

Printer bir səhifə rəngli kağızı 50 saniyəyə, bir səhifə ağ-qara kağızı isə 30 saniyəyə çap edir. Yarım saat müddətində fasiləsiz işləyən printerdə 40 səhifə çap edilmişdirsə, bunlardan neçəsi rənglidir?

A)) 30 B) 25 C) 35 D) 20 E) 40

Mövzu: Tənliklər sistemi və tənliklərin tətbiqi ilə məsələ həlli

Sinif: 7

İzah: Printerin çap etdiyi rəngli kağızların sayı x , ağ-qara kağızların sayı isə y olsun.Şərtə görə $x+y=40$ tənliyi yazılır. Bütün rəngli kağızların çapına $50x$ saniyə , ağ-qara kağızların çapına isə $30y$ saniyə vaxt sərf olunduğundan və printer fasiləsi olaraq yarım saat və ya 1800 san işlədiyindən aşağıdakı tənliklər sistemi qurulur və həll edilir:

$$\begin{cases} x+y=40 \\ 50x+30y=1800 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x+y=40 \\ 5x+3y=180 \end{cases} \Rightarrow$$

$$\begin{cases} -3x-3y=-120 \\ 5x+3y=180 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x+y=40 \\ 2x=60 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} y=10 \\ x=30 \end{cases}$$

$x=30\,san,\ \ y=10\,san$

Doğru cavab: $30\,san$

A variantı 82 saylı test tapşırığı
B variantı 82 saylı test tapşırığı
C variantı 82 saylı test tapşırığı
D variantı 82 saylı test tapşırığı

Çevrə xaricindəki A nöqtəsindən çevrəyə AB toxunanı və AD
kəsəni çəkilmişdir. $\angle BAD=90°$, $AB=\sqrt{5}$ sm,
$AC=1$ sm
olarsa, çevrənin radiusunu tapın.

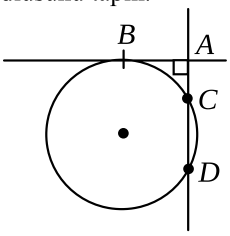

Mövzu: Çevrə və dairə

Sinif: 9

İzah:

I üsul: Çevrə xaricində götürülmüş A nöqtəsindən çevrəyə çəkilmiş AB toxunanı və AD kəsəninin parçalarının xassəsinə görə

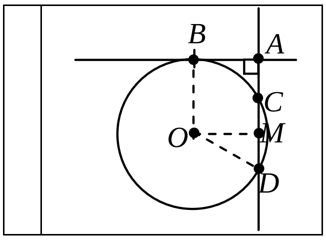

$AB^2 = AC \cdot AD$

Şərtə görə $AB=\sqrt{5}sm$,

AC = 1 sm olduğu nəzərə alınarsa, məlum xassəyə görə

$$\left(\sqrt{5}\right)^2 = 1\cdot(1+CD) \rightarrow 5=1+CD \rightarrow CD=4(sm)$$

alınar.

Çevrənin mərkəzindən CD vətərinə perpendikulyar çəkilərsə, CD vətəri yarı bölünür: $CM = MD = 2$ sm. Toxunma nöqtəsinə çəkilmiş radius toxunana perpendikulyar olduğundan $OBAM$ dördbucaqlısı düzbucaqlıdır. Ona görə də $OM \cong BA$, yəni $OM=\sqrt{5}$ sm.

Üçbucaq OMD-də Pifaqor teoreminə görə

$$OD^2=OM^2+MD^2=\left(\sqrt{5}\right)^2+2^2=9 \rightarrow OD=3(sm)$$

Deməli, çevrənin radiusu 3 sm-dir.

II üsul:

Çevrənin mərkəzindən CD vətərinə OM perpendikulyarı və toxunma nöqtəsinə OB radiusu çəkilərsə, $OBAM$ düzbucaqlısı alınır. Yəni,

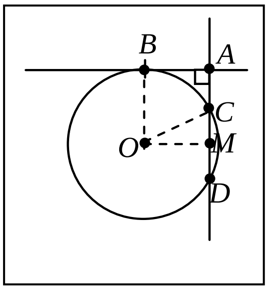

$OM=AB=\sqrt{5}sm$ və
$OB=AM=R$ olar. Şərtə görə
AC = 1 sm olduğu nəzərə alınarsa, $CM = AM – AC =$ $= R – 1$ kimi ifadə olunar.
OMC düzbucaqlı üçbucağında Pifaqor teoremi tətbiq olunur:

$$OC^2=OM^2+MC^2 \rightarrow R^2=\left(\sqrt{5}\right)^2+(R-1)^2 \rightarrow$$

$$\rightarrow R^2=5+R^2-2R+1 \rightarrow 2R=6 \rightarrow R=3(sm).$$

Deməli, çevrənin radiusu 3 sm-dir.

Doğru cavab: 3 sm

A variantı 83 saylı test tapşırığı
B variantı 83 saylı test tapşırığı
C variantı 83 saylı test tapşırığı
D variantı 83 saylı test tapşırığı

Dənizin A və B məntəqələrində olan gəmilər AE və BD düz
xətləri üzrə hərəkət edirlər. DE=12 km, BD=20 km və AD=9 km olarsa, trayektoriyaların C kəsişmə nöqtəsindən D
məntəqəsinə qədər məsafəni tapın (D və E nöqtələri bir düz
xətt üzərindədir).

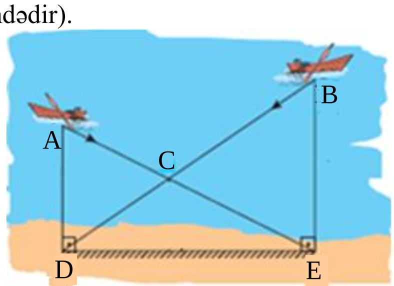

Mövzu: Hərəkət və oxşarlıq

Sinif: 8
İzah: *BED* düzbucaqlı üçbucağında Pifaqor teoreminə əsasən

$$BE = \sqrt{BD^2 - DE^2} = \sqrt{20^2 - 12^2} = \sqrt{256} = 16\,(km)$$

DC=*x* və *BC*=20 – *x* olduğu qəbul edilərsə, *ADC* və *EBC* üçbucaqlarının oxşarlığından ($\Delta ADC \sim \Delta EBC$)

$$\frac{AD}{EB} = \frac{DC}{BC} \Rightarrow \frac{9}{16} = \frac{x}{20-x} \Rightarrow x = 7,2$$

Doğru cavab: 7.2 km

A variantı 84 saylı test tapşırığı
B variantı 84 saylı test tapşırığı
C variantı 84 saylı test tapşırığı
D variantı 84 saylı test tapşırığı
Bir hava yolu şirkətində tək istiqamətli biletin qiyməti 150
manat, gediş-dönüş təyinatlı biletin qiyməti isə 180 manatdır. Cədvəldə Asif və Nurayın bu şirkətdən aldığı biletlərin sayı göstərilmişdir. Onlar hər iki növ biletdən ən azı bir ədəd aldılar. Əgər onların ödədikləri ümumi məbləğ
eyni olarsa, Nurayın aldığı tək istiqamətli biletlərin sayını tapın.

	Asif	Nuray
Tək istiqamətli biletlərin sayı	18–*x*	*x*+4
Gediş-dönüş təyinatlı biletlərin sayı	*x*	15–*x*

Mövzu: Birməchullu tənliklər
Sinif: 7
İzah: Cədvəldə verilənlərə əsasən Asifin aldığı biletlərə ödədiyi məbləğ üçün ifadə yazılır:

$$(18-x)\cdot 150 + x\cdot 180$$

Eyni qayda ilə Nurayın aldığı biletlərə ödədiyi məbləğ üçün ifadə yazılır:

$$(x+4)\cdot 150 + (15-x)\cdot 180$$

Asif və Nurayın ödədikləri məbləğ eyni olduğu üçün aşağıdakı tənlik qurulur və həll edilir:

$$(18-x)\cdot 150 + x\cdot 180 = (x+4)\cdot 150 + (15-x)\cdot 180$$

$$18\cdot 150 - 150x + 180x = 150x + 600 + 15\cdot 180 - 180x$$

$$60x = 600$$

$$x = 10$$

Nurayın aldığı tək istiqamətli biletlərin sayı *x*+4=10+4=14 olacaqdır.
Doğru cavab: 14

A variantı 85 saylı test tapşırığı
B variantı 85 saylı test tapşırığı
C variantı 85 saylı test tapşırığı
D variantı 85 saylı test tapşırığı
Aqil boş daxıla birinci gün 1 ədəd 50 qəpiklik, 2 ədəd 20 qəpiklik, 3 ədəd 10 qəpiklik metal pul atdı. O, növbəti günlərdə daxıla atdığı hər növ qəpiyin sayını əvvəlki günə nəzərən bir ədəd artırdı. Neçə gündən sonra daxılda cəmi 48 manat pul olacaq?
Mövzu: Ədədi ardıcıllıqlar.Silsilələr.
Sinif: 9
İzah:
Aqil boş daxıla birinci gün 1 ədəd 50 qəpiklik, 2 ədəd 20 qəpiklik, 3 ədəd 10 qəpiklik metal pul atdıqda daxılda 50 + 2· 20 + 3· 10 = 120 qəpik pul yığılar. İkinci gün hər növ qəpiyin sayını birinci gündəkindən 1 ədəd çox atarsa, ikinci gün daxıla atılan pulun miqdarı 200 qəpik, üçüncü gün 280 qəpik və s. olar. Günlər üzrə daxıla atılan pulların miqdarı 120, 200, 280, ... və s. olur. Bu ədədlər ədədi silsilə əmələ gətirdiyindən ədədi silsilənin ilk *n* həddinin cəmi düsturu istifadə olunur.
$a_1 = 120,\ d = 200 - 120 = 80,\ S_n = 4800$ olduğu

$S_n = \frac{2a_1 + d(n-1)}{2}\cdot n$ düsturunda nəzərə alınarsa,

aşağıdakı kvadrat tənliyi yazmaq olar:

$$\frac{2\cdot 120 + 80(n-1)}{2}\cdot n = 4800 \to n\cdot(40n + 80) = 4800 \to$$

$$\to 40n^2 + 80n - 4800 = 0 \to n^2 + 2n - 120 = 0$$

$n^2 + 2n - 120 = 0$ kvadrat tənliyi həll edilir:

$$n^2 + 2n - 120 = 0 \to D = 484,\ n_1 = -12,\ n_2 = 10$$

Aqil 4800 qəpiyi 10 gün ərzində toplamış olur.
Doğru cavab: 10 gün

Русский язык

Вариант A 31 тестовое задание
Вариант B 34 тестовое задание
Вариант C 34 тестовое задание
Вариант D 34 тестовое задание

Сколько слогов в слове *своеобразный*?

A) 3 B) 5 C) 7 D) 4 E) 6

Тема: Фонетика
Класс: 5, 10
Подстандарт 10 кл. 4.1.2. 5 кл. 4.1.2. Объясняет звуковой состав, лексические особенности слов, способы их образования.
Объяснение: Количество слогов определяется количеством гласных букв. В слове *своеобразный* 5 гласных букв: *о, е, о, а, ы.*
Верный ответ: 5

Вариант A 32 тестовое задание
Вариант B 38 тестовое задание
Вариант C 33 тестовое задание
Вариант D 35 тестовое задание

Укажите верный вариант заполнения диаграммы Эйлера-Венна, сравнив слова

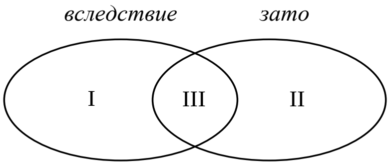

A) I – простой предлог; II – разделительный союз; III – служат для связи однородных членов
B) I – производный предлог; II – противительный союз; III – служебные части речи
C) I – подчинительный союз; II – противительный союз; III – служат для связи слов в предложении
D) I – модальная частица; II – подчинительный союз; III – выражают различные отношения
E) I – сочинительный союз; II – призводный предлог; III – не являются членами предложения

Тема: Сопоставительные задания. Служебные части речи.
Класс: 7,10
Подстандарт 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: В диаграмме представлены 2 слова: производный простой предлог *вследствие* и сочинительный противительный союз *зато*. Это служебные части речи, которые не являются членами предложения. Предлоги служат для связи слов в словосочетании и предложении и выражают зависимость существительных, числительных, местоимений от других слов. Предлоги также выражают различные отношения (временные, причинные…).
Союзы связывают простые предложения в составе сложного и однородные члены предложения.
Верный ответ: I – производный предлог;
II – противительный союз; III – служебные части речи

Вариант A 33 тестовое задание
Вариант B 32 тестовое задание
Вариант C 40 тестовое задание
Вариант D 33 тестовое задание

Укажите предложение, в котором неопределённая форма глагола является определением.

A) У него было желание поехать к морю.
B) Друзья вышли на террасу подышать свежим воздухом.
C) В деревне стали жить его друзья.
D) Тренер попросил спортсменов не опаздывать.
E) Дайте прочитать мне книгу поинтереснее.

Тема: Второстепенные члены предложения. Синтаксическая роль инфинитива.
Класс: 6, 8, 10, 11
Подстандарт 8кл. 4.1.2. Определяет синтаксическое назначение слов и словосочетаний
Объяснение: Неопределённая форма глагола может быть любым членом предложения. Определением она является, если относится к существительному и отвечает на вопрос *какой?*..
У него было желание (какое?) поехать к морю.
В предложении *«Друзья вышли на террасу подышать свежим воздухом.»* инфинитив является обстоятельством, т.к. вопрос *с какой целью?* задаётся от глагола-движения *вышли*.
В предложении *«В деревне стали жить его друзья.»* неопределённая форма глагола является частью составного глагольного сказуемого.
В предложении *«Тренер попросил спортсменов не опаздывать.»* инфинитив является дополнением, т.к. в предложении 2 лица совершают действия: *тренер попросил (о чём?), а спортсмены не должны опаздывать.*
В предложении *«Дайте прочитать мне книгу поинтереснее.»* инфинитив является простым глагольным сказуемым.
Верный ответ: У него было желание поехать к морю.

Вариант A 34 тестовое задание
Вариант B 36 тестовое задание
Вариант C 31 тестовое задание
Вариант D 40 тестовое задание

Укажите ***лишнее*** в кластере.

A) 2, 5 B) 2, 3, 4 C) 1, 3, 5
D) 2, 4 E) 1, 3, 4

Тема: Местоимение
Класс: 6, 10
Подстандарт 6 кл. 4.1.2. Объясняет грамматическое значение слова согласно контексту.
10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.

Объяснение: Местоимение делится на 9 разрядов: личные, вопросительные, относительные, возвратное, неопределённые, отрицательные, притяжательные, указательные и определительные.
Указательные местоимения даны в №2 *такой* и №5 *этот*. В №1 притяжательное местоимение *их*. В №3 и №4 определительные местоимения *другой* и *каждый.*
В задании требуется указать ***лишнее***.
Верный ответ: 1, 3, 4

Вариант A 35 тестовое задание
Вариант B 31 тестовое задание
Вариант C 36 тестовое задание
Вариант D 32 тестовое задание
Значимая часть слова, которая стоит после корня и служит для образования новых слов или форм слова, – это
A) суффикс B) приставка C) корень
D) окончание E) основа
Тема: Морфемика
Класс: 5, 6, 10
Подстандарт 5 кл. 4.1.2. Объясняет лексические особенности слов, способы их образования.
Объяснение: К значимым частям слова относятся приставка, корень, суффикс и окончание. Основа значимой частью слова не является.
Для образования новых слов служат приставка и суффикс. Приставка стоит перед корнем, а окончание – это изменяемая значимая часть слова, которая не служит для образования новых слов. В главной значимой части слова, в корне, заключено общее лексическое значение всех однокоренных слов.
Именно суффикс стоит обычно после корня и служит для образования новых слов (словообразующие суффиксы) и форм слова (формообразующие суффиксы).
Верный ответ: суффикс

Вариант A 36 тестовое задание
Вариант B 40 тестовое задание
Вариант C 37 тестовое задание
Вариант D 38 тестовое задание
Укажите слова, в которых пишутся соответственно *ъ* и *ь*.
I. *ъ*
II. *ь*
a. контр...атака
b. сверх...естественный
c. пас...янс
d. в...ехать
e. павил...он
A) I – a, b; II – c, e B) I – a, d, e; II – b, c
C) I – b, d; II – a, c D) I – c, d; II – a, b, e
E) I – b, d; II – c, e
Тема: Орфография. Правописание *ъ* и *ь* .
Класс: 5, 6,10
Подстандарт 5 кл. 4.1.4. Следует правилам написания Ъ и Ь знаков.
Объяснение: Разделительный *ъ* пишется после приставок, оканчивающихся на согласную, перед буквами *е, ё, ю, я (сверхъестественный, въехать).*
После приставки *контр-* *ъ* не пишется, т.к. корень начинается с буквы *а.*
Разделительный *ь* пишется в середине или в конце корня перед буквами *е, ё, ю, я, и (пасьянс)* и в некоторых иноязычных словах перед буквой *о (павильон).*
Верный ответ: I – b, d; II – c, e

Вариант A 37 тестовое задание
Вариант B 35 тестовое задание
Вариант C 39 тестовое задание
Вариант D 39 тестовое задание
В предложении “*В оврагах зеленела трава, и жёлтые цветы раскрывались на солнцепёке.*” указывается на
A) исключение одного явления другим
B) последовательность явлений
C) чередование явлений
D) противопоставление явлений
E) одновременность явлений
Тема: Сложносочинённое предложение
Класс: 9, 11
Подстандарт 9 кл. 4.1.1. Различает виды сложных предложений
Объяснение: Предложение “*В оврагах зеленела трава, и жёлтые цветы раскрывались на солнцепёке.*” является ССП, т.к. 2 грамматические основы *(трава зеленела* и *цветы раскрывались)* связаны сочинительным союзом *и*.
Сочинительные союзы делятся на 3 группы: соединительные, противительные и разделительные. Союз *и* – это соединительный союз. Он может указывать на одновременность или последовательность явлений. Т.к. части предложений можно переставить местами, а глаголы в предложении несовершенного вида, то это говорит о том, что действия происходят одновременно. На противопоставление явлений указывают противительные союзы, а на чередование и исключение одного явления другим – разделительные.
Верный ответ: одновременность явлений

Вариант A 38 тестовое задание
Вариант B 39 тестовое задание
Вариант C 32 тестовое задание
Вариант D 36 тестовое задание
Укажите разряды наречий соответственно в предложении *“Давно проходила здесь наискосок извилистая дорога, заросшая травой.”*.
A) места, причины, меры и степени
B) места, образа действия, цели
C) времени, образа действия, причины
D) времени, места, образа действия
E) причины, цели, места
Тема: Наречие
Класс: 7, 10
Подстандарт 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: В данном предложении представлено 3 наречия: **давно** *(когда?)* – наречие времени, **здесь** *(где?)* – наречие места, **наискосок** *(как? каким образом?)* – образа действия. Разряды наречия определяются по вопросу.
Верный ответ: времени, места, образа действия

Вариант A 39 тестовое задание
Вариант B 33тестовое задание
Вариант C 35 тестовое задание
Вариант D 31 тестовое задание

Глаголы в прошедшем времени изменяются по
A) лицам и числам B) лицам и падежам
C) родам и падежам D) родам и лицам
E) родам и числам
Тема: Глагол
Класс: 6, 10
Подстандарт 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: Глаголы изменяются по временам. В настоящем и будущем времени они изменяются по лицам и числам. В прошедшем времени – по родам и числам. Категория падежа, присущая склоняемым частям речи, у глагола отсутствует.
Верный ответ: родам и числам

Вариант A 40 тестовое задание
Вариант B 37 тестовое задание
Вариант C 38 тестовое задание
Вариант D 37 тестовое задание
Укажите предложения с разделительными союзами.
1. Ночь уж ложилась на горы, и туман начинал бродить по ущельям.
2. Она то плачет, то смеётся.
3. То ли река шумит, то ли ветер свистит.
4. Начальник был не прав, однако никто не осмелился возразить.
A) 3, 4 B) 1, 2 C) 2, 3 D) 1, 3 E) 2, 4
Тема: Союзы
Класс: 7, 10
Подстандарт 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: Сочинительные союзы делятся на 3 группы: соединительные, противительные и разделительные. Союз *и* – соединительный, союз *однако* – противительный. К разделительным союзам относятся повторяющиеся союзы *то…то…, то ли…то ли…*
Верный ответ: 2,3

Прочитайте текст и выполните задания 41 – 50.

Случай на почте

(1) Геологу, вышедшему из леса, посёлок показался большим городом: глаза его за три месяца отвыкли от *ярких* огней. (2) Он остановился возле одноэтажного здания с надписью: “Почта. Телеграф. Телефон”.
(3) В этот поздний час переговорный пункт бодрствовал. (4) Над столом склонились люди, ожидавшие вызова в кабинку.
(5) … телефонистка не называла номера кабины и город, а приглашала ожидавших к своему окошку. (6) Это означало, что где-то далеко телефон звонит долгими гудками понапрасну. (7) Не снимают трубку, потому что никто не ждёт твоего звонка. (8) .... (9) Ведь ихний разговор был запланирован на эту дату: так хотелось услышать родной голос в день своего рождения.
(10) Грамотная и серьёзная девушка-телефонистка выполняла свою работу чётко, со знанием дела. (11) Геолог, как и все ожидавшие вызова, преклонялся перед ней: она могла сокращать расстояния, соединять человеческие сердца ...
(12) Вдруг она назвала фамилию геолога. (13) Он быстро побежал к кабинам, но ни в одной из них не вспыхнул свет. (14) Огонёк загорался всякий раз, когда на проводе был другой город. (15) Тогда он понял, что телефонистка приглашала его к своему окошку, и забеспокоился.
(16) – Ваш абонент не отвечает, – сказала она.
(17) – Этого не может быть! – с тревогой в голосе возразил он. – Мы же договаривались … Неужели что-то случилось?
(18) Девушка, заметив его беспокойство, сразу засуетилась и сказала:
(19) – Кажется, я вас уже видела. Вы в соседнем окошке письма получаете.
(20) – Я давно не заходил за письмами, – *откровенно* сказал он, – мы были в тайге.
(21) – Не заходили?! – почему-то радостно воскликнула она.
(22) Телефонистка побежала к соседнему окну и стала что-то искать в письмах. (23) Через минуту с улыбкой протянула геологу телеграмму. (24) Он оторопело посмотрел на лист и прочёл: “Срочно посылают в *экспедицию*. Поздравляю с днём рождения”. (25) Та, которой он не смог дозвониться, тоже была геологом. (26) Вот и сейчас она укатила в командировку. (27) Как же он не подумал об этом? (28) А телефонистка, ничего не зная, обо всём догадалась и вернула геологу душевное спокойствие.

Вариант A 41 тестовое задание
Вариант B 43 тестовое задание
Вариант C 43 тестовое задание
Вариант D 42 тестовое задание
Какое предложение должно стоять в тексте под № 8?
A) И правда, что она такого особенного сделала?
B) Почта работала без выходных.
C) Геолог только недавно вернулся из экспедиции.
D) Девушка просто рассеяла сомнения.
E) Но геолог знал, что его звонка ждут с нетерпением.
Подстандарт: 9 кл. 2.2.2. Расширяет текст, учитывая связь между содержательными частями текста.
Верный ответ: Но геолог знал, что его звонка ждут с нетерпением.

Вариант A 42 тестовое задание
Вариант B 42 тестовое задание
Вариант C 45 тестовое задание
Вариант D 44 тестовое задание
Какое слово связывает предложение №5 с предыдущим?
A) Вдруг B) Чтобы C) Иногда
D) Если E) Когда
Подстандарт: 9 кл. 3.1.3.Совершенствует собственный и чужой текст, учитывая связь между предложениями, абзацами и частями текста.
Верный ответ: Иногда

Вариант A 43 тестовое задание
Вариант B 41 тестовое задание
Вариант C 41 тестовое задание
Вариант D 43 тестовое задание
Какие способы использованы для разъяснения лексического значения слов соответственно?
1. *Экспедиция – поездка группы лиц, отряда с каким-нибудь специальным заданием.*
2. *Яркий – тусклый*
A) 1 – подбор синонимов; 2 – подбор антонима
B) 1 – описание предмета, его признаков;
2 – раскрытие значений частей слова
C) 1 – описание предмета, его признаков;
2 – подбор антонима
D) 1 – подбор синонимов; 2 – описание предмета, его признаков
E) 1 – подбор антонимов; 2 – раскрытие значений частей слова
Подстандарт: 8 кл. 2.1.1.Комментирует значение незнакомых выражений и слов, используя способы разъяснения лексического значения.
Верный ответ: 1 – описание предмета, его признаков; 2 – подбор антонима

Вариант A 44 тестовое задание
Вариант B 44 тестовое задание
Вариант C 44 тестовое задание
Вариант D 41 тестовое задание
Какой пословицей может быть выражена основная мысль последних двух абзацев?
A) Тише едешь – дальше будешь.
B) Здоровье дороже богатства.
C) Добрый гость долго не задерживается.
D) Мир не без добрых людей.
E) Злой доброго не любит.
Подстандарт: 5 кл. 2.2.3. Определяет основную мысль текста.
Верный ответ: Мир не без добрых людей.

Вариант A 45 тестовое задание
Вариант B 45 тестовое задание
Вариант C 42 тестовое задание
Вариант D 45 тестовое задание
Синонимом слова *откровенно* является фразеологизм
A) положа руку на сердце
B) засучив рукава
C) душа в пятки уходит
D) море по колено
E) глаз не оторвать
Подстандарт: 9 кл. 2.1.1. Комментирует значение незнакомых слов и выражений в соответствии с контекстом.
Верный ответ: положа руку на сердце

Задания 46 – 50 выполните на «Листах ответов».

Вариант A 46 тестовое задание
Вариант B 46 тестовое задание
Вариант C 46 тестовое задание
Вариант D 46 тестовое задание
По 3-ему и 4-ому абзацам определите предложения, в которых можно использовать фразеологизмы Выпишите эти предложения, использовав в них данные фразеологизмы.

Фразеологизмы	***Предложения***
1. на краю света	1.
2. со всех ног	2.

Подстандарт: 8 кл. 2.1.2. Комментирует на примерах прямое и переносное значение слов.
Верный ответ: (6) Это означало, что где-то НА КРАЮ СВЕТА телефон звонит долгими гудками понапрасну.
(13) Он СО ВСЕХ НОГ побежал к кабинам, но ни в одной из них не вспыхнул свет.

Вариант A 47 тестовое задание
Вариант B 47 тестовое задание
Вариант C 47 тестовое задание
Вариант D 47 тестовое задание
С помощью определений (прилагательных, причастий, приложений) заполните кластер, охарактеризовав девушку-телефонистку (не использовать слова из текста, в том числе и однокоренные слова).

Подстандарт: 6 кл. 2.2.1. Подчёркивает важные моменты с целью выразить основную мысль текста.
Предполагаемый ответ: добросовестная, наблюдательная, сообразительная, отзывчивая, проворная

Вариант A 48 тестовое задание
Вариант B 48 тестовое задание
Вариант C 48 тестовое задание
Вариант D 48 тестовое задание
Выпишите из последнего абзаца два слова, ***не относящиеся*** к общеупотребительной лексике, и объясните их значение согласно контексту.

Слова	***Значения***
1.	1.
2.	2.

Подстандарт: 11 кл. 2.1.2. Сравнивает и оценивает прочитанные тексты различных стилей с точки зрения соответствующей лексики.
Верный ответ: № 24 оторопело – растерянно, с удивлением
№ 26 укатила – уехала (в командировку)

Вариант A 49 тестовое задание
Вариант B 49 тестовое задание
Вариант C 49 тестовое задание
Вариант D 49 тестовое задание

Указав 2 причины, ответьте на вопрос своими словами *«Почему, придя на почту, геолог расстроился?»*.

Подстандарт: 9 кл. 3.1.2. Используя цитаты, подтверждает свои мысли и рассуждения.

Предполагаемый ответ: Придя на почту, геолог расстроился, потому что телефонистка подозвала его к окошку, сообщив, что важный для него разговор не состоится. В день своего рождения он, не получив от родных поздравления, подумал, что произошло что-то плохое.

Вариант A 50 тестовое задание
Вариант B 50 тестовое задание
Вариант C 50тестовое задание
Вариант D 50 тестовое задание

В предложениях № 9-12 найдите речевую ***ошибку*** и напишите её в исправленном виде.

Подстандарт: 9 кл. 2.1.2. Комментирует, уточняя прямое и переносное значение слов и выражений согласно контексту.

Верный ответ: их (разговор)

Прочитайте текст и выполните задания 51 – 60.

Мастерство, несущее знания

1. Ещё при князе Ярославе Мудром, задолго до появления бумаги на Руси, переписчики книг пользовались большим уважением. 2. Ярослав любил читать, собирал вокруг себя искусных писцов, которые переводили и *переписывали тексты*. 3. Во все времена книга помогала познать большой, интересный мир. 4. Поэтому Ярослав наполнял горницы своего дома священными книгами. 5. В то время именно монастыри служили школою для народа, они были единственным *рассадником грамотности*, так как люди могли здесь с помощью книг расширить кругозор. 6. В уединённой тишине монастырских келий изучались и переписывались славянские переводы религиозных книг. 7. В Печёрском монастыре жил старец Илларион – любитель чтения, который умел грамотно и красиво переписывать книги. 8. Самым распространённым материалом для писания книг в Древней Руси была береста. 9. Чуть свет монах начинал свою ***<u>работу</u>***. 10. Использование бересты требовало большой усидчивости, поэтому это был очень медленный процесс. 11. Иную книгу писали два-три года. 12. Можно ли не восхищаться этим усердием? 13. Иногда по желанию молодых монахов Илларион обучал их грамоте, прививая любовь к чтению. 14. В монастырях книги переписывались не только для собственного пользования, но и на продажу. 15. Мало-помалу при монастырях собирались большие библиотеки *рукописных книг*, среди которых были книги, подаренные Ярославом Мудрым. 16. Церковные священнослужители обращались с просьбой к монастырю, и монастырь *снабжал* церкви своими *книгами*. 17. Со своей стороны, и церкви не отказывали, когда дети приходили к ним научиться читать. 18. Разве не удивительно, что только в церкви дети могли обучиться грамоте? 19. Цвет чернил большинства старинных рукописей сохранился до сих пор, они не выцвели. 20. Чернила употреблялись железистые, глубоко проникавшие в пергамент. 21. Заглавные буквы в них писались красными чернилами, отсюда название “красная строка”. 22. Иногда их украшали золотом, серебром, узорами и цветами. 23. Книги были дороги и редки. 24. Мелкое письмо тоже исполнялось красиво: *буквы нанизывались*, точно бисер. 25. Переписчики книг сыграли огромную роль в развитии грамотности на Руси. 26. *Вкладывая душу* в каждую написанную строчку, они излагали свои мысли и чувства в послесловии. 27. … .

Вариант A 51 тестовое задание
Вариант B 54 тестовое задание
Вариант C 52 тестовое задание
Вариант D 51 тестовое задание

Какое утверждение ***противоречит*** содержанию текста?

A) Книги в монастырях переписывались только для монастырских библиотек.
B) Чтению и письму дети обучались в церкви.
C) Работа по переписыванию шла крайне медленно.
D) Чаще всего переводом и перепиской древних книг занимались монахи.
E) Переписчики с душой относились к своему делу.

Подстандарт: 6 кл. 2.2.3. Выражает своё отношение к суждениям и мыслям, высказанным в тексте.

Верный ответ: Книги в монастырях переписывались только для монастырских библиотек.

Вариант A 52 тестовое задание
Вариант B 53 тестовое задание
Вариант C 54 тестовое задание
Вариант D 55 тестовое задание

Характеристики “*мелкие стеклянные цветные бусинки с отверстиями*” и “*заключительное замечание к сочинению*” соответственно относятся в тексте к словам

A) узор и послесловие B) бисер и послесловие
C) бисер и рукопись D) узор и рукопись
E) пергамент и источник

Подстандарт: 7 кл. 2.1.1. Уточняет значение незнакомых слов по контексту.

Верный ответ: бисер и послесловие

Вариант A 53 тестовое задание
Вариант B 52 тестовое задание
Вариант C 55 тестовое задание
Вариант D 53 тестовое задание
Каким предложением логичнее завершить текст?
A) В нём могли быть благодарность Богу, информация о себе или просьба к читателям исправить ошибки.
B) На них оставляли широкие “берега” во все стороны, то есть поля.
C) В древности были доброписцы, которые занимались исключительно перепиской книг на продажу.
D) До введения книгопечатания на Руси буквы выдавливались при помощи специальных палочек.
E) Писцы нередко в заглавии прибегали к так называемой вязи – замысловатому декоративному письму.
Подстандарт: 9 кл. 2.2.2. Расширяет текст, учитывая связь между содержательными частями текста.
Верный ответ: В нём могли быть благодарность Богу, информация о себе или просьба к читателям исправить ошибки.

Вариант A 54 тестовое задание
Вариант B 51 тестовое задание
Вариант C 53 тестовое задание
Вариант D 54 тестовое задание
С какого предложения начинается заключительная часть текста?
A) 24 B) 21 C) 26 D) 25 E) 22
Подстандарт: 5 кл. 2.2.2. Различает содержательные части текста.
Верный ответ: 25
Вариант A 55 тестовое задание
Вариант B 55 тестовое задание
Вариант C 51 тестовое задание
Вариант D 52 тестовое задание
В прямом и переносном значении соответственно употреблены в тексте выражения:
1. рассадник грамотности
2. рукописная книга
3. снабжать книгами
4. переписывать тексты
5. буквы нанизывались
6. вкладывать душу
A) 2, 3, 4; 1, 5, 6 B) 1, 2, 6; 3, 4, 5
C) 2, 5, 6; 1, 3, 4 D) 3, 5, 6; 1, 2, 4
E) 3, 4, 5; 1, 2, 6
Подстандарт: 8 кл. 2.1.2. Комментирует на примерах прямое и переносное значение слов и выражений.
Верный ответ: 2, 3, 4; 1, 5, 6
Задания 56 – 60 выполните на «Листах ответов».

Вариант A 56 тестовое задание
Вариант B 56 тестовое задание
Вариант C 56 тестовое задание
Вариант D 56 тестовое задание
Заполните таблицу.

Признаки	***Примеры***
1.	1. *чуть свет*
2. риторический вопрос	2.
Стиль:	

Подстандарт: 10 кл. 2.1.2. Определяет стиль читаемого текста, основываясь на словах и выражениях.
Верный ответ: 1. Фразеологизм
2. №12. Можно ли не восхищаться этим усердием? № 18. Разве не удивительно, что только в церкви дети могли обучиться грамоте?
Публицистический

Вариант A 57 тестовое задание
Вариант B 57 тестовое задание
Вариант C 57 тестовое задание
Вариант D 57 тестовое задание
Раскройте значение подчёркнутого слова *работа* по тексту. Составьте предложение с этим словом, употребив его в другом значении.
Подстандарт: 9 кл. 2.1.1. Комментирует значение незнакомых слов и выражений в соответствии с контекстом.
Предполагаемый ответ:
Работа – труд, занятие, дело.
Контрольная работа по математике была сложной.
Вариант A 58 тестовое задание
Вариант B 58 тестовое задание
Вариант C 58 тестовое задание
Вариант D 58 тестовое задание
Ознакомьтесь с выражением “*Книга – источник знаний*”. Объясните его смысл своими словами и приведите соответствующий пример из текста.
Подстандарт: 7 кл. 2.2.1. Обосновывает своё отношение к содержанию текста дополнительной информацией и фактами.
9 кл. 3.1.2. Обосновывает свои сформированные мысли и суждения, связывая их с жизнью.
Предполагаемый ответ:
Мысль: Книга содержит полезную информацию, даёт возможность познакомиться с окружающей действительностью, узнать много нового и интересного.
Пример из текста: 3. Во все времена книга помогала познать большой, интересный мир.

Вариант A 59 тестовое задание
Вариант B 59 тестовое задание
Вариант C 59 тестовое задание
Вариант D 59 тестовое задание
Используя информацию из текста, заполните таблицу своими словами.

Проблема	***Решение проблемы***
В то время не было бумаги.	

Подстандарт: 8 кл. 2.2.3. Сравнивает и связывает факты и события текста с реальной жизнью.
Верный ответ: Для написания книг использовали бересту (верхний слой коры берёзы) или пергамент (телячью кожу, кожу животных).

Вариант A 60 тестовое задание
Вариант B 60 тестовое задание
Вариант C 60 тестовое задание
Вариант D 60 тестовое задание

Используя информацию из текста, заполните диаграмму Эйлера-Венна, сравнив деятельность Ярослава Мудрого и Иллариона. Ответы формулируйте кратко (в виде слов, словосочетаний, тезисов).

Ярослав Мудрый *Илларион*

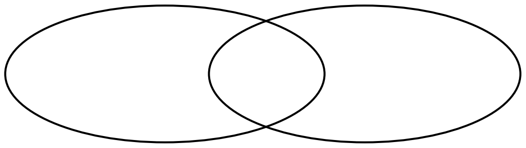

Ярослав Мудрый: наполнял горницы книгами, подарил книги монастырской библиотеке
Илларион: грамотно и красиво переписывал книги, обучал молодых монахов грамоте
Общее: способствовали распространению книг

Le français

Écoutez le texte et répondez aux exercices de 1 à 6.

Aujourd'hui, de plus en plus de personnes choisissent d'apprendre une langue étrangère à l'aide de vidéos. Cette méthode est appréciée parce qu'elle est pratique et motivante. Grâce aux vidéos, les apprenants peuvent entendre la langue réellement parlée, avec différents accents et intonations. Ils peuvent aussi observer les gestes, les expressions du visage et le contexte, ce qui facilitent la compréhension.
Plusieurs vidéos sont disponibles en ligne et peuvent être regardées à tout moment. Chacun peut donc apprendre à son rythme, selon son emploi du temps. De plus, il existe des vidéos adaptées à tous les niveaux, du débutant au plus avancé.
Cependant, pour progresser efficacement, il est important de ne pas regarder les vidéos passivement. Il est conseillé de prendre des notes, de répéter les phrases à voix haute et de revoir plusieurs fois les passages difficiles. Au début les sous-titres aussi aident à se progresser. Les vidéos utilisées correctement peuvent devenir un excellent outil pour améliorer la compréhension orale et enrichir le vocabulaire.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

1. Répondez d'après le texte.
Qu'est-ce qui facilite la compréhension?
A) L'apprentissage des règles grammaticales.
B) Les gestes et les expressions du visage.
C) Des vidéos et des exercices divertissants.
D) Des vidéos très courtes et sans dialogue.
E) Des différents accents et intonations.
Alt-standart: 6 – 1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.
İzah: *Dinləmə mətni əsasında qurulmuş bu test tapşırığında anlamanı nəyin asanlaşdırdığı soruşulur. Mətndən aydın olur ki, istifadə edilən jestlər, üz ifadələri anlamanı asanlaşdırır. Beləliklə, doğru cavab* "**Les gestes et les expressions du visage**" *cavabıdır.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

2. Complétez d'après le texte.
La disponibilité des vidéos en ligne permet à chacun d'apprendre … .
A) sans tenir compte de son organisation personnelle
B) sans accès libre, ni flexibilité
C) selon son propre rythme et son emploi du temps
D) selon un programme strict et exigeant
E) dans un cadre scolaire obligatoire
Alt-standart: 10 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.
İzah: *Bu test tapşırığının şərtində mətnin məzmununa aid "mövcud onlayn videoları imkan verir ki, ..." cümləsini tamamlamaq tələb olunur. Bəndlərdə verilən cümlələr* "sans tenir compte de son organisation personnelle" , "sans accès libre, ni flexibilité" , "selon un programme strict et exigeant" , "dans un cadre scolaire obligatoire" *mətndə səsləndirilməyib. Bu qeyd olunanlardan belə nəticəyə gəlmək olar ki,* "**selon son propre rythme et son emploi du temps**" *cavabı doğru cavabdır.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

3. De quoi s'agit-il dans le texte ?
A) Des difficultés rencontrées lors de l'utilisation des vidéos en ligne.
B) De l'importance des vidéos dans l'enseignement scolaire.
C) Du rôle des vidéos comme un moyen de divertissement.
D) De l'impact négatif des vidéos sur la motivation des apprenants.
E) De l'apprentissage des langues étrangères en utilisant des vidéos.
Alt-standart: : 7 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.
İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Cavab bəndlərində verilmiş "Des difficultés rencontrées lors de l'utilisation des vidéos en ligne", "De l'importance des vidéos dans l'enseignement scolaire", "Du rôle des vidéos comme un moyen de divertissement", "De l'impact négatif des vidéos sur la motivation des apprenants" fikirləri mətndə səsləndirilməyib Mətndə xarici dillərin öyrənilməsində videolardan istifadə edilməsindən söhbət gedir. Beləliklə,* "**De l'apprentissage des langues étrangères en utilisant des vidéos**" *verilmiş test tapşırığının doğru cavabıdır.*

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

4. Écrivez un adjectif qui caractérise le mot *"voix"*.

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətnə əsasən " voix " sözünü təyin edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndəki "Il est conseillé de prendre des notes , de répéter des phrases à voix haute et de revoir plusieurs fois les passages difficiles"cümləsinə əsasən,* ***"haute"*** *sifəti bu test tapşırığının doğru cavabıdır.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

5. Répondez par écrit.

À *quels niveaux les vidéos en ligne existent-elles ?*

Alt-standart: 6 – 1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığında dinləmə mətninə əsasən suala cavab yazmaq tələb olunur. Mətndə "De plus, il existe des vidéos adaptées à tous les niveaux, du débutant au plus avancé ." (" Üstəlik, başlanğıcdan yuxarı səviyyəyədək, bütün səviyyələrə uyğun videolar mövcuddur. ") cümləsi verilmişdir. Beləliklə, "* ***à tous les niveaux*** *" cavabı doğru cavabdır.*

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

6. Complétez par écrit.

Pour progresser efficacement, il est important de … .

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığında dinləmə mətninə əsasən cümləni tamamlamaq tələb olunur. Burada verilmiş yarımçıq cümlə "Cependant, pour progresser efficacement, il est important de ne pas regarder les vidéos passivement. " kimidir. Bu səbəbdən cümlənin leksik məzmununa uyğun olaraq "* ***ne pas regarder les vidéos passivement*** *" doğru cavabdır.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

7. Complétez.

Cécile achète ... gommes et ... feuilles de papier, mais elle ne prend pas ... crayons.

A) des, de, de
B) des, les, les
C) des, des, de
D) les, les, des
E) de, les, des

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Artikllər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq artikllərlə tamamlamaq tələb olunur. Cümlənin leksik mənasına uyğun olaraq "des, de, de", "des, les, les", "les, les, des", "de, les, les" doğru cavab hesab olunmur. Beləliklə,"* ***des, des, de*** *" olan bənd test tapşırığının doğru cavabıdır.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

8. Choisissez la bonne série.

Le petit garçon s'est arrêté ... une maison.

A) de
B) avec
C) devant
D) à
E) au-dessus

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Sözönülər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni buraxılmış sözönü ilə tamamlamaq tələb olunur. Cümlənin leksik və qrammatik mənasına uyğun olaraq " devant" olan bənd test tapşırığının doğru cavabıdır.* ***Le petit garçon s'est arrêté devant une maison.*** *(Balaca oğlan bir evin qarşısında dayandı.)*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

9. Choisissez la phrase avec l'adverbe de manière.

A) Votre réponse n'est pas suffisante.
B) Sa fille est très polie.
C) Il est très courageux.
D) Parlez plus lentement, l'enfant dort!
E) Hubert est un garçon lent.

Alt-standart: : 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin qrammatik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Zərf (mənaca növləri)

İzah: *Bu test tapşırığında tərzi-hərəkət zərfini tapmaq tələb olunur. Bəndlərdə verilmiş "suffisante" ("kifayət"), "polie" ("nəzakətli"),"courageux" ("cəsarətli"), "lent" ("ləng") sifətdir."****Lentement****" ("yavaş-yavaş") isə tərzi-hərəkət zərfidir.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

10. Complétez logiquement.

Il est sept heures du matin. … Nous devons sortir.

A) Réveille-toi vite!
B) Amuse-toi bien!
C) Approche-toi bien!
D) Couche-toi vite!
E) Repose-toi bien!

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Pronominal feillər

İzah: *Bu test tapşırığındq verilmiş cümləni məzmuna uyğun pronominal feillə tamamlamaq tələb edilir. "Səhər saat yeddidir. ... Biz çıxmalıyıq." Bəndlərdə verilmiş "Amuse-toi bien !("Yaxşı əylən !") , "Approche-toi bien !" ("Çox yaxınlaş !"), "Repose-toi bien !("Yaxşı dincəl !), "Couche-toi vite"("Tez yat !") feilləri məntiqi cəhətdən uyğun deyil. Beləliklə,"****Réveille-toi vite!*** *" ("Tez oyan") bəndi doğru cavabdır.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

11. Choisissez la série qui convient à *« quatorze heures et quart »*.

A) $14^{\underline{45}}$
B) $15^{\underline{15}}$
C) $13^{\underline{55}}$
D) $14^{\underline{15}}$
E) $13^{\underline{45}}$

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Saylar

İzah: *Test tapşırığında şərtin tələbində verilmiş sözlərə uyğun vaxtı bildirən saatı seçmək lazımdır. Bəndləri müqayisə etdikdə mənaya uyğun olan "*$\mathbf{14^{\underline{15}}}$ *" doğru cavabdır.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

12. Choisissez la phrase interrogative.
A) Le jour de fête tous les élèves se rassemblent devant leurs écoles.
B) Quelle jolie robe ! Nous voudrions l'acheter pour la fête.
C) Pendant la fête personne ne reste chez lui.
D) Célébrons la Fête de la Musique à Bakou.
E) Est-ce que Cécile et Éric veulent aller à la Fête de la Musique ?

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Cümlənin mənaca növləri
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlələrin leksik mənasına uyğun olaraq sual cümləsini seçmək tələb olunur.* « Est-ce que » *ifadəsi işlənmiş cümlə sual cümləsidir Beləliklə , «* ***Est-ce que Cécile et Éric veulent aller à la Fête de la Musique ?*** *» bəndi doğru cavabdır.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

13. Choisissez la bonne série.
Il a mis … stylo dans sa serviette.
A) mes B) ses C) tes D) leurs E) son

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Determinativlər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq mənsubiyyət sifəti ilə tamamlamaq tələb olunur. Bəndlərdə verilmiş "mes","ses","tes","leurs" cəmdə olan isimlərin qarşısında işlənir, "stylo" sözü kişi cinsində təkdə olan isimdir. Beləliklə, "**son**" doğru cavabdır.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

14. Choisissez le nom de profession.
A) l'escalier B) le jardinier
C) le pommier D) le calendrier
E) le quartier

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: İsim
İzah: *Bu test tapşırığında peşə adı bildirən ismi seçmək tələb olunur.* " l'escalier "– "pilləkən", " le pommier "– "alma ağacı", " le calendrier " – "təqvim", " le quartier " – "məhəllə", "le jardinier" sözü isə "bağban" deməkdir. *Beləliklə,* " **le jardinier** " *test tapşırığının doğru cavabıdır.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

15. Complétez le dialogue.
– Puis-je essayer cette veste ?
– …
A) Très bien, Madame.
B) Ça fait rien, Madame.
C) Bien sûr, Madame.
D) Salut, Madame.
E) Pardon, Madame.

Alt-standart: 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Dialoq
İzah: Test tapşırığına əsasən verilmiş kiçik dialoqun məzmununa uyğun cavab tapmaq tələb edilir. "Bu pencəyi geyinib baxa bilərəmmi?" sualına "Əlbəttə, xanım" cavabı verilməlidir. Beləliklə, "**Bien sûr, madame**." bəndi doğru cavabdır.

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

16. Choisissez la phrase à la voix active.
A) Les salles de notre école sont ornées de tableaux.
B) Ils sont partis en voyage d'affaires.
C) Les musées de notre pays seront toujours appréciés par des touristes.
D) Le ballet azerbaïdjanais sera toujours admiré par les étrangers.
E) Le ciel est couvert de nuages sombres.

Alt-standart: **9** – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: Feilin məchul növü
İzah: *Bu test tapşırığında məlum növdə olan cümləni seçmək tələb olunur. Məchul növ* " être " *köməkçi feili və təsirli feilin feili sifətindən düzəlir və icraçı tamamlığın qarşısında adətən* " par " *və ya* "de" *sözönü işlənir. Verilmiş bütün cümlələrdə* « être » *feili işlənsə də* « Ils sont partis en voyage d'affaires. » *cümləsində olan* " être " *feili passé composé zamanını düzəltməyə xidmət edir. Beləliklə, doğru* cavab « **Ils sont partis en voyage d'affaires.** » *bəndidir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

17. Choisissez la phrase impersonnelle.
A) Il semble fatigué, mais il doit terminer son travail.
B) Il reste au bureau jusqu'à minuit.
C) Elle a décidé de continuer ses études à Rome.
D) Il est nécessaire de prendre un rendez-vous avant d'aller à l'Ambassade.
E) Il a garé sa voiture non loin de son office.

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Şəxssiz feillər və şəxssiz cümlələr
İzah: *Test tapşırığında şəxssiz cümləni seçmək tələb olunur. Verilmiş cümlələrdən* « Elle a décidé, Il a garé » *cümlələrində* « Il » *şəxs əvəzliyidir.* " Il semble, Il reste, Il est nécessaire " *şəxssiz ifadə kimi işlənə bilər. Lakin* « Il est nécessaire » *ifadəsində* « Il» *üçüncü şəxs əvəzliyi olsa da heç bir real şəxs və ya əşya bildirmir, formal mübtəda funksiyası daşıyır. Digər iki cümlədəki* (" Elle a décidé, Il a garé ") " Il " *şəxs bildirir. Bu səbəbdən* **" Il est nécessaire de prendre un rendez-vous avant d'aller à l'Ambassade."** (Səfirliyə getməzdən əvvəl görüş təyin etmək vacibdir.) *olan bənd test tapşırığının doğru cavabıdır.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

18. Choisissez la bonne série.
Tous les élèves … suivre strictement les cours de langue à l'avenir.
A) devront B) devra C) doit
D) a dû E) devaient

Alt-standart: Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin xəbər şəklinin zaman formaları
İzah: *Bu test tapşırığında cümlədəki mübtədanın leksik-qrammatik mənasına uyğun xəbəri seçmək tələb olunur. Bəndlərdə verilmiş « devra, doit, a dû » üçüncü şəxsin təkində olduğuna görə doğru cavab götürülə bilmir. Cümlədə "à l'avenir"("gələcəkdə") zaman zərfi işləndiyinə görə "futur simple"* zamanında olan "**devront**" variantı doğru cavabdır.

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

19. Choisissez la bonne série.
Si tu ne comprends pas les mots inconnus, tu dois les chercher … .
A) dans la cuisine
B) sur le banc
C) dans les livres de grammaire
D) dans le dictionnaire
E) dans la cour

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Leksika
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni məzmununa uyğun tamamlamaq tələb olunur. « Naməlum sözləri anlamırsansa, onları …. axtarmalısan »* boşluğuna *« dans le dictionnaire » (izahlı lüğətdə ») bəndi uyğundur. Beləliklə, « **dans le dictionnaire** » bəndi doğru cavabdır.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

20. Choisissez la bonne série.
Il est nécessaire qu'on … accéder à la bibliothèque.
A) pourront B) peut C) puisse
D) ont pu E) va pouvoir

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin şəkilləri
İzah: *Bu test tapşırığında cümlənin əvvəlində işlənmiş* « il est nécessaire que" *ifadəsi özündən sonra feilin arzu şəklində işlənməsini tələb edir. Beləliklə, "**puisse**" bəndi doğru cavabdır.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

21. Complétez.
–Mes cousines sont gentilles. Et …, comment sont-elles?
– … aussi sont gentilles.
A) les miennes, La mienne
B) les siens, Les miennes
C) les tiennes, Les miennes
D) les tiens, Les miens
E) les nôtres, Les miens

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Determinativlər. İşarə və mənsubiyyət əvəzlikləri.
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq mənsubiyyət əvəzlikləri ilə tamamlamaq tələb olunur. İsimlər qadın cinsində və cəmdə olduğuna görə onlara uyğun « **les tiennes, Les miennes** » bəndi doğru cavabdır.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

22. Choisissez la bonne série.
Le Quartier Latin a reçu ce nom, … dans le passé la langue des études était le latin.
A) mais B) pourtant C) et
D) car E) cependant

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Bağlayıcılar
İzah: *Bu test tapşırığı bağlayıcılar bölməsinə aid olmaqla faktoloji biliklərə əsaslanır. Tapşırıqdakı iki sadə cümləni bir-birinə bağlamaq üçün cümlənin leksik mənasına uyğun olaraq " **car** " (belə ki) tabesizlik bağlayıcısı olan bənd doğru cavabdır.*

Lisez le texte et répondez aux exercices de 23 à 30.

Dans une maison, il y a beaucoup de **<u>tâches</u>** ménagères à faire : nettoyer, cuisiner, faire la vaisselle, laver le linge, repasser, ranger, sortir les poubelles. Ces tâches sont importantes pour garder la maison propre et agréable.
Dans certaines familles, une seule personne fait presque tout. Traditionnellement, ces responsabilités appartenaient principalement aux femmes, en particulier aux mères. Aujourd'hui les mentalités changent et beaucoup de familles essaient de partager les tâches de manière plus équitable.
Par exemple, le père peut préparer le repas pendant que la mère met la table. Les enfants peuvent aussi aider : ils peuvent ranger leur chambre, mettre la vaisselle dans le lave-vaisselle ou plier leurs vêtements. Même les plus petits peuvent apprendre à aider, comme arroser les plantes ou nourrir les animaux.
Le partage des tâches ménagères présente plusieurs avantages. D'une part, cela permet que chacun gère son temps efficacement. D'autre part, il réduit les tensions et les conflits liés à une répartition inéquitable des responsabilités. Par conséquent, tout le monde se sent plus responsable et respecté. De plus, apprendre à effectuer ces tâches dès le plus jeune âge encourage l'autonomie et prépare les enfants à la vie.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

23. Choisissez l'idée principale du texte.
A) L'importance de partager les tâches ménagères dans la famille.
B) Les inconvénients du partage des tâches ménagères dans la famille.
C) Les activités démoralisantes et inutiles dans le ménage.
D) Le soutien scolaire aux enfants dans leur apprentissage.
E) Les responsabilités des pères dans la famille.

Alt-standart: Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnin əsas ideyasının nə olduğu soruşulur. «* **L'importance de partager les tâches ménagères dans la famille.**» (Ailədə ev işlərinin paylaşdırılmasının əhəmiyyəti) *doğru cavabdır.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

24. Choisissez l'idée correcte d'après le texte.
A) Faire le ménage décourage l'autonomie des enfants.
B) Partager les tâches ménagères augmente les tensions dans la famille.
C) Les enfants ne doivent que ranger leur chambre.
D) Partager les tâches ménagères crée des désaccords.
E) Les enfants peuvent aussi participer aux tâches ménagères.

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnə əsasən məzmuna aid fikrin seçilməsi tələb olunur. Beləliklə, "* **Les enfants peuvent aussi participer aux tâches ménagères.** *" test tapşırığının doğru cavabıdır.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

25. Quelle série peut remplacer le mot souligné dans le texte.
A) tensions B) mentalités C) repas
D) travaux E) autonomie

Alt-standart: : 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətinə görə fərqləndirir.
İzah: *Bu test tapşırığında fərqləndirilmiş "* tâches *" sözünü hansı sözlə əvəz etməyin mümkün olduğu soruşulur. Beləliklə, «* ***travaux*** *» doğru cavabdır.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

26. Choisissez la bonne réponse d'après le texte.
Quel est l'aspect positif de partager les tâches ménagères ?
A) Cela permet de faire le ménage plus lentement.
B) Cela permet de profiter de son temps d'une manière efficace.
C) Cela empêche les enfants d'apprendre à être responsables.
D) Cela rend la maison plus propre et agréable.
E) Cela donne plus de soucis aux parents.

Alt-standart: 5 – 3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən verilən sualın düzgün cavabını müəyyən etmək tələb olunur. « Ev işlərini paylaşmağın müsbət tərəfi nədir ? » soruşulur. Mətndən göründüyü kimi «* **Cela permet de profiter de son temps d'une manière efficace.** » cavabı doğrudur.

Faites les exercices de 27 à 30 sur "La feuille de réponses".

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

27. Choisissez dans le texte le mot qui a le même sens que *«mettre en ordre»*.

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik- semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında " mettre en ordre " (səliqəyə salmaq) kimi izahı verilmiş sözün mətndə qarşılığını tapmaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş izaha mətndəki "* ***ranger*** *" sözü uyğun gəlir.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

28. C'est une action de nettoyer les assiettes, les verres, les fourchettes et d'autres ustensiles après le repas. Comment s'appelle cette action?

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətndən izahı verilən sözü tapmaq tələb olunur. Doğru cavab "* ***faire la vaisselle*** *" ifadəsidir.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

29. Complétez la phrase en utilisant au moins deux mots qui ne figurent pas dans le texte.
Avec les changements des mentalités … .

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.
9 – 3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.
İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Cümləni mətnin məzmununa əsasən ən azı iki sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümləni* "**Avec les changements des mentalités nombreuses familles partagent de façon équilibrée les travaux ménagers.**" *şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

30. Répondez d'après le texte en exprimant votre opinion au moins en trois phrases.
Comment aidez-vous votre famille dans les tâches ménagères ?

Alt-standart: 7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir.
10 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri təhlil edir.

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

À la maison j'aide ma famille. Quand maman cuisine, je mets la table et après le repas je range la table. J'aide aussi à faire les courses, à jeter les poubelles et nourrir les animaux domestiques.

Deutsch

Hören Sie den Text und antworten Sie auf die Fragen 1 – 6.

In vielen Städten gibt es heute spezielle Fahrradwege. Diese Wege sind wichtig, weil immer mehr Menschen mit dem Fahrrad fahren. Das Fahrrad ist billig, gesund und umweltfreundlich. Deshalb möchten viele Leute nicht mit dem Auto oder Bus, sondern mit dem Fahrrad zur Arbeit oder zur Schule fahren.
Fahrradwege machen das Radfahren sicherer. Auf normalen Straßen gibt es oft viel Verkehr. Autos fahren schnell, und es kommt leicht zu Unfällen. Wenn die Stadt gute Fahrradwege baut, können Radfahrer ruhiger und ohne Angst fahren. Das ist besonders für Kinder und alte Menschen wichtig.
Außerdem helfen Fahrradwege der Umwelt. Wenn mehr Leute Rad fahren, gibt es weniger Abgase und weniger Lärm. So wird die Luft sauberer, und die Stadt wird leiser und angenehmer. Viele Städte möchten deshalb das Fahrrad als Verkehrsmittel fördern.
Aber es gibt auch Probleme. Manchmal sind die Fahrradwege zu kurz oder zu schmal. Oft enden sie plötzlich, und Radfahrer müssen wieder auf der Straße fahren. Das ist gefährlich und ärgerlich. Darum wünschen sich die Bürger bessere und längere Fahrradwege. Eine Stadt mit sicheren Radwegen ist nicht nur moderner, sondern auch lebenswerter.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Worum handelt es sich im Text?
A) Um die Freizeitaktivitäten von Kindern
B) Um den Bau der Fußwege in Städten
C) Um die Rolle der Fahrradwege
D) Um die Bus – und Bahntickets in Städten
E) Um die Vorteile des Autofahrens

Alt-standart: 7 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Dinləyib-anlama bacarığını yoxlayan bu test tapşırığında mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Mətndə velosipedin əhəmiyyətindən və eyni zamanda velosiped yollarının vacibliyindən bəhs olunur. Xüsusilə qeyd olunur ki, yeni velosiped yollarının çəkilməsi velosiped sürmək üçün daha təhlükəsiz olar və velosiped sürənlər daha rahat və qorxmadan hərəkət edə bilərlər. Buna əsasən də tapşırığın **doğru cavabı "Um die Rolle der Fahrradwege"** fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Welche Aussage ist im Text ***nicht*** gegeben?
A) Viele Städte möchten das Fahrrad als Verkehrsmittel fördern.
B) Die Fahrradwege führen manchmal zum Stau.
C) Manchmal sind die Fahrradwege zu kurz oder zu schmal.
D) Die Fahrradwege helfen auch der Umwelt.
E) Die Fahrradwege machen das Radfahren sicherer.

Alt-standart: 6 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki yeni informasiyanı müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığında dinləmə mətnində verilməyən fikri seçmək tələb olunur. Mətndə velosipedin ucuz, sağlamalıq və ətraf mühit üçün faydalı olması, yeni velosiped yollarının çəkilməsi, avtomobillərin sürətli hərəkət etməsi nəticəsində asanlıqla bədbəxt hadisələrin yaranması və s. haqqında məlumat verilir. Amma velosiped yollarının tıxaca səbəb olması haaqında mətndə məlumat verilmir. Buna əsasən tapşırığın **doğru cavabı "Die Fahrradwege führen manchmal zum Stau"** fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort auf die gestellte Frage aus.

Was kann passieren, wenn die Stadt gute Fahrradwege baut?

A) Dann können die Radfahrer ruhiger und ohne Angst fahren.
B) Dann kann man auf den Straßen keine Autos sehen.
C) Dann braucht man kein Straßenlicht mehr.
D) Dann können alle mit dem Bus zur Arbeit fahren.
E) Dann kann das für Fahrradfahrer gefährlich sein.

Alt-standart: 8 – 1.1.2. Dinlədiyi mətnin məzmununu hissələrə ayırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualın doğru cavabının müəyyən edilməsi tələb olunur. Sualda yaxşı velosiped yoları çəkiləcəyi təqdirdə nə baş verə biləcəyi haqqında soruşulur . Mətndə göstərilir ki, əgər şəhərdə yaxşı velosiped yolları çəkilərsə, velosipedçilər sakit və qorxusuz hərəkət edə bilərlər. Buna əsasan tapşırığın* ***doğru cavabı “Dann können die Radfahrer ruhiger und ohne Angst fahren”*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

Erfüllen Sie die Aufgaben 4 – 6 “ auf dem Blatt für die Antworten ” .

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Schreiben Sie ein Adjektiv, welches das Merkmal des Wortes „*Menschen*“ beschreibt.

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətndə istifadə olunan „Menschen“ sözünün əlamətini göstərən sifəti yazmaq tələb olunur. Tapşırığın* ***doğru cavabı*** *mətndə bir yerdə istifadə olunan “***alt***”sifətidir.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz nach dem Text.

Auf normalen Straßen gibt es ... .

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş fikri tamamlamaq tələb olunur. Mətnə əsasən cümləni* ***“oft viel Verkehr”*** *ifadəsini yazmaqla* **doğru** *tamamlamaq olar.*

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Schreiben Sie die richtige Antwort auf die gestellte Frage.

Warum möchten die Leute mit dem Fahrrad zur Arbeit oder zur Schule fahren?

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualı cavablandırmaq tələb olunur. Verilmiş sualda soruşurlur ki, nəyə görə insanlar işə və ya məktəbə velosipedlə getmək istəyirlər. Bunun da səbəbi kimi velosiped sürməyin ucuz, sağlam və ətraf mühit üçün xeyirli olması göstərilir. Beləliklə,* ***“Weil das Fahrrad billig, gesund und umweltfreundlich ist”*** *fikrini yazmaqla sualı* ***doğru*** *cavablandırmaq olar.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Antwort aus.

Im Winter werden die Tage gewöhnlich ... als im Herbst.

A) am kürzesten B) kürzeste C) der kürzeste
D) kurz E) kürzer

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Sifət

İzah: *Bu test tapşırığında sifətin dərəcəsinin düzgün qeyd olunduğu bəndi seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi, əgər cümlədə “***als***” bağlayıcısı varsa, sifətin müqayisə dərəcəsindən istifadə olunur, çünki bu zaman iki əşyanın əlaməti bir-biri ilə müqayisə olunur. Sifətin müqayisə dərəcəsini düzəltmək üçün sifətin kökünə –er şəkilçisini artırmaqla, istisna hal təşkil edən sifətlər isə ya kökündən, ya da kök sait səsinin dəyişilməsi vasitəsilə düzəlir. Qrammatik qaydaya əsasən tapşırıqda verilmiş “kurz” sifəti müqayisə dərəcəsində “kürzer” kimi olur. Beləliklə,* ***“kürzer”*** *cavabı qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Wählen Sie richtige Antwort aus.

Der ... brachte ihnen sofort die Speisekarte.

A) Ingenieur B) Lehrer C) Kellner
D) Fahrer E) Bibliothekar

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Leksika

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş boşluğa uyğun gələn müvafiq sözü seçmək tələb olunur. Tapşırıqdan aydın olur ki, menyunu gətirib təqdim edən şəxsin peşəsini müəyyən etmək tələb olunur. Beləliklə, verilmiş peşələr arasından* ***“Kellner”*** *sözünün qeyd olunduğu bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır .***

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Welche Variante bildet einen Fragesatz?
1. einen Brief
2. der Briefträger
3. gebracht
4. hat
5. ihm

A) 4, 2, 5, 1, 3 B) 5, 2, 3, 1, 4
C) 1, 5, 4, 2, 3 D) 4, 2, 1, 3, 5
E) 4, 1, 2, 3, 5

Alt-standart: 5 – 4.1.1. Verilmiş sözləri məna və qrammatik cəhətdən əlaqələndirərək cümlələr qurur.
Bölmə: Cümlədüzəltmə
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri ardıcıl sıralamaqla sual cümləsi qurmaq tələb olunur. Verilmiş sözlərin düzgün ardıcıllığı* ***4, 2, 5, 1, 3 (Hat der Briefträger ihm einen Brief gebracht?)*** *kimidir və bu ardıcıllıq olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Wählen Sie das entsprechende Fragewort des unterstrichenen Wortes aus.
Das ist die Jacke des Schülers.

A) wie? B) wer? C) was?
D) welche? E) wessen?

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Sual sözü
İzah: *Verilmiş bu test tapşırığında altından xətt çəkilmiş sözün düzgün sual sözünü seçmək tələb olunur. "Des Schülers"sözü ismin Genitiv (yiyəlik) halında olduğu üçün bu halın sualına cavab verir. Buna əsasən də "****wessen?****" (kimin?) sual sözü qeyd olunan bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Antwort aus.
Hast du Berlin noch nicht gesehen? Ich rate dir, die Museen dieser Stadt … .

A) besichtigt B) zu besichtigen
C) besichtigen D) besichtige
E) um zu besichtigen

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: Məsdər
İzah: *Bu test tapşırığı məsdərin "zu" ilə işlənməsi qaydası (Infinitiv zu) haqqındadır. Bildiyimiz kimi, qrammatik qaydaya əsasən müəyyən feillər "zu" ilə, müəyyən feillər isə "zu"suz işlənir. Bu tapşırıqda məsdərin "zu" ilə işlənməsini tələb edən "raten" feili verilmişdir. Məsdərin "zu" ilə işlənməsi qaydasına əsasən "zu" hissəciyi əsasən sonda gələn feilin qarşısında işlənir. Buna görə də* ***"zu besichtigen"*** *olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
… Institutsdirektor hat … Gast nicht empfangen.

A) Der, den B) Die, des C) Dem, den
D) Den, der E) Der, die

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Artikl
İzah: *Verilmiş test tapşırığında müvafiq artikli seçmək tələb olunur. Test tapşırığındakı kişi cinsli "der Institutsdirektor" sözü ismin Nomiativ (adlıq), "der Gast" sözü isə ismin Akkusativ (təsirlik) halında işlənmişdir. Qrammatik qaydaya əsasən ismin Nominativ halında "der" artiklı "der", Akkusativ halında "den " olur. Beləliklə, tapşırığın* ***doğru cavabı "der – den "*** *qeyd olunan bənddir.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
Ihr … in diesem Geschäft einen Teppich.

A) kauft B) kauften C) kaufen
D) kaufe E) kaufst

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin zaman formaları
İzah: *Bu test tapşırığında feili müvafiq zaman formasında şəxslər üzrə təsrifləndirməklə cümləni tamamlamaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş "Ihr" şəxs əvəzliyi II şəxsin cəmindədir. II şəxsin cəmi feilin kökünə -t şəkilçisi artırmaqla düzəlir. Qrammatik qaydaya əsasən tapşırığın* ***doğru cavabı "kauft"*** *qeyd olunan bənddir.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Antwort aus.
Ich bin am … September geboren.

A) neunter B) neunten C) neun
D) neunte E) neuntem

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Say
İzah: *Verilmiş bu test tapşırığında düzgün sıra sayının qeyd olunduğu bəndi seçmək tələb olunur. Alman dilində sıra sayları miqdar saylarına –te (1-dən 19-a qədər) və -ste (20- dən yuxarı) şəkilçiləri artırmaqla düzəlir. Alman dilində ayın günləri sıra sayları ilə göstərilir. "Ich bin am … September geboren." (Mən … sentyabrda anadan olmuşam) cümləsində "an" sözönündən sonra ismin Dativ (yönlük) halı işləndiyi üçün sıra sayları da sifətin zəif hallanması qaydası üzrə hallanır və ona görə -(e)n şəkilçisi qəbul edir. Buna görə tapşırığın* ***doğru cavabı "neunten"*** *qeyd olunan bənddir.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Variante aus.
Zum Geburtstag haben wir ... Kuchen gebacken.
A) nichts B) keinen C) kein
D) nicht E) keines

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: İnkar sözlər
İzah: *Bu test tapşırığında düzgün inkar sözünü seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi, isimləri inkar etmək üçün "kein/keine", sifəti, sözönü və ümumi fikri inkar etdikdə isə "nicht" inkar sözündən istifadə edilir. Bu cümlədə "Kuchen" ismi inkar olunduğu və Akkusativ (təsirlik) halında olduğu üçün tapşırığın doğru cavabına "keinen" inkar sözü uyğun gəlir. Beləliklə, tapşırığın* ***doğru cavabı "keinen"*** *inkar sözünün qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Antwort aus.
... putze ich mir die Zähne.
A) Früher B) Gestern C) Zwischen
D) Morgens E) Damals

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Zərf
İzah: *Bu test tapşırığında uyğun zaman zərfini seçmək tələb olunur. Tapşırıqdakı "... mən dişlərimi təmizləyirəm" cümləsindən aydın olur ki, hərəkət indiki zamanda baş verir. Buna görə də tapşırığın* ***doğru cavabı*** *"**Morgens** " zərfinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Wählen Sie den Satz im Perfekt Passiv aus.
A) Dieses Reiseziel wurde in der Gruppe diskutiert.
B) Der Chirurg wird bald den Kranken operieren.
C) Die Bilder werden zur Zeit in der Galerie besichtigt.
D) Die besten Studenten sind mit einem Preis ausgezeichnet worden.
E) Hat man den Konferenzsaal schon verlassen?

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: Məchul növ
İzah: *Bu test tapşırığında Perfekt Passiv-də (feilin keçmiş zamandakı məchul növü) işlənmiş cümləni təyin etmək tələb olunur. Perfekt zaman formasında feilin məchul növünü düzəltmək üçün "sein+PartizipII+worden" strukturundan istifadə olunur. Beləliklə,* ***"Die besten Studenten sind mit einem Preis ausgezeichnet worden"*** *qeyd olunan bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
... mich ist nicht nur der Preis wichtig, sondern auch die Qualität.
A) An B) Zu C) Für D) Wegen E) Von

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sözönü (feilin idarəsi)
İzah: *Bu test tapşırığında uyğun sözönünü müəyyən etmək tələb olunur. Bu tapşırıqda verilmiş" ... mich ist nicht nur der Preis wichtig, sondern auch die Qualität (Mənim ... yalnız qiymət deyil, əksinə keyfiyyət də vacibdir) cümləsindən aydın olur ki, verilmiş bəndlər arasından yalnız "für" (üçün) sözönü uyğun gəlir. Beləliklə, tapşırığın* ***doğru cavabı „für"*** *qeyd olunan bənddir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
Ich weiß nicht, was wir am Wochenende machen können. Hast du einen ...?
A) Angebot B) Vorschlag C) Pflicht
D) Wahl E) Zeit

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: İsim
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş boşluğa uyğun gələn müvafiq ismi seçmək tələb olunur. "Ich weiß nicht, was wir am Wochenende machen können. Hast du einen ...?" cümləsində* ***haben*** *feilinin tələbinə uyğun olaraq qeyri-müəyyən artikl Akkusativ (təsirlik) halında işlənib və bu artikl onu göstərir ki, buraxılmış söz kişi cinsinə aid olmalıdır. Beləliklə, bu sualın* ***doğru*** *cavabı "**Vorschlag** " qeyd olunan bənddir.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
Immer, ... Susi nach Hause kommt, begrüßt sie zuerst ihren Vater.
A) aber B) wenn C) als
D) denn E) nachdem

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Bağlayıcı
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq bağlayıcı ilə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlə "Immer, ... Susi nach Hause kommt, begrüßt sie zuerst ihren Vater. "(Susi həmişə evə gələndə, əvvəlcə atasını salamlayır) kimi tərcümə olunur. Bu cümlə qrammatik qaydaya uyğun olaraq zaman budaq cümləsidir və hərəkət indiki zamanda təkrar-təkrar* **(immer)** *baş verir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı "wenn"*** *bağlayıcısının qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Wählen Sie das richtige Pronomen des unterstrichenen Wortes aus.

Kennen Sie Herrn Neumann?

A) Ja, ich kenne Sie.
B) Nein, ich kenne euch nicht.
C) Nein, ich kenne sie nicht.
D) Ja, ich kenne dich nicht.
E) Nein, ich kenne ihn nicht.

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Əvəzlik
İzah: *Bu tapşırıq əvəzlik bölməsinə aiddir. Test tapşırığında verilmiş “Kennen Sie Herrn Neumann?” cümləsində “kennen” feili Akkusativ (təsirlik) halını tələb etdiyi üçün ondan sonra gələn söz Akkusativ halında olmalıdır. “Herrn“ kişi cinsli isim olduğu görə “er” şəxs əvəzliyinin təsirlik halı olan “ihn“ ilə əvəz olunmalıdır. Buna görə tapşırığının* ***doğru cavabı “Nein, ich kenne ihn nicht”*** *əvəzliyinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Antwort aus.

Du bist krank, deshalb ... du nicht in die Schule gehen.

A) kannst B) kann C) könnt
D) konnten E) können

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Modal feillər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq modal feillə tamamlamaq tələb olunur. Bildiyimiz kimi, bəzi modal feillər I, II və III şəxsin təkində kökündən dəyişir, I və III şəxsin təkində və cəmində şəkilçi qəbul etmirlər. II şəxsin təkində modal feillər –st şəkilçisi qəbul edirlər. “Können” modal feili II şəxsin təkində kökündən dəyişir və “kannst” formasında olur. Beləliklə, “****kannst****” qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

Lesen Sie den Text und antworten Sie auf die Fragen 23 – 30.

Eine neue Untersuchung zeigt, dass viele Erwachsene in Deutschland Probleme mit dem Lesen haben. Bei der Untersuchung sollten die Teilnehmer eine Liste mit Regeln aus einem Kindergarten lesen. Danach mussten sie die Fragen dazu beantworten. Viele Menschen konnten den Text nicht verstehen und hatten Probleme, die Fragen richtig zu beantworten.
Die Experten vermuten, dass das Internet ein Grund dieses Problems sein könnte. Dort schreibt man Texte oft besonders kurz und sehr einfach. Das könnte dazu führen, dass die Menschen sich nicht mehr an längere oder schwierigere Texte gewöhnen.
Diese Untersuchung prüfte auch die Rechnungsfähigkeiten der Erwachsenen, weil dies ein bedeutender Bestandteil der Untersuchung war. Deutschland liegt laut der Ergebnisse dieser Untersuchung im Mittelfeld. Die besten Ergebnisse im Lesen und Rechnen haben die Menschen in Finnland, Japan und Schweden bekommen. Am schlechtesten waren die Menschen in Chile, Portugal und Polen.
In Deutschland zeigt sich außerdem ein deutlicher Unterschied zwischen Menschen mit guten und schlechten Leistungen. Dieser Unterschied ist größer als in vielen anderen Ländern. Experten sagen, dass dies oft von der Bildung der Eltern abhängt. Kinder von Eltern mit höherer Bildung und gutem Beruf können besser lesen und rechnen. Dieses Problem wird als Unterschied in der Bildung bezeichnet.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Wählen Sie den richtigen Satz dem Text entsprechend aus.

A) Die Hälfte der Kinder in Deutschland hat Probleme mit dem Lesen.
B) Die Teilnehmer der Untersuchung mussten Fragen zum Text schreiben.
C) Die Texte im Internet werden oft einfach geschrieben.
D) In Schweden sind die Ergebnisse der Menschen im Lesen sehr schwach.
E) Die Menschen bevorzugen, längere Texte im Internet zu lesen.

Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlələr arasından mətnə əsasən doğru cümləni seçmək tələb olunur. Mətnin 2-ci abzasında internetdə mətnlərin çox vaxt qısa və sadə yazılması qeyd olunur. Buna əsasən də* ***“Die Texte im Internet werden oft einfach geschrieben”*** *fikrinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Worum geht es im Text?

A) Um die Probleme im Lesen und Rechnen
B) Um die besten Ergebnisse im Schreiben
C) Um die Probleme der Experten vor der Untersuchung
D) Um die Unterschiede zwischen den Berufen
E) Um das Bildungssystem in verschiedenen Ländern

Alt-standart: 7 – 3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.
İzah: *Oxuyub-anlama bacarığını yoxlayan bu test tapşırığında mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Mətndə göstərilir ki, böyüklər arasında oxuma və hesablama bacarıqları yoxlanılıb. Bu zaman oxuma və hesablama ilə bağlı problemlərin olduğu ortaya çıxmışdır. Buna əsasən* ***“Um die Probleme im Lesen und Rechnen”*** *fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Finden Sie richtige Antwort dem Text entsprechend.

Welches Problem hatten die Menschen bei der Untersuchung?

A) Die Texte richtig abzuschreiben
B) Die Fehler im Text zu finden
C) Die Texte ohne Hilfe zu schreiben
D) Die Regeln auswendig zu lernen
E) Die Fragen richtig zu beantworten

Alt-standart: 7 – 3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualın doğru cavabını təyin etmək tələb olunur. Mətndə qeyd olunur ki, araşdırmaya görə insanların oxuduqları mətnlə bağlı sualları düzgün cavablandırmaqda çətinlikləri var. Buna əsasən tapşırığın doğru cavabı* ***"Die Fragen richtig zu beantworten"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die ***falsche*** Aussage dem Text entsprechend aus.

A) Das Internet könnte ein Grund für die Leseprobleme sein.
B) Viele Teilnehmer konnten bei der Untersuchung den Text nicht verstehen.
C) Viele Erwachsene in Deutschland haben Schwierigkeiten mit dem Lesen.
D) Die Menschen in Finnland haben die schlechtesten Ergebnisse im Lesen.
E) Die Kinder von Eltern mit gutem Beruf können besser rechnen.

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş* ***yanlış*** *fikri təyin etmək tələb olunur. Mətndə Finlandiyada oxu üzrə insanların nəticələrinin daha yaxşı olduğu vurğulanır. Amma cavabda isə bunun əksi göstərilir. Buna görə də tapşırığın* ***doğru cavabı "Die Menschen in Finnland haben die schlechtesten Ergebnisse im Lesen"*** *qeyd olunan bənddir.*

Erfüllen Sie die Aufgaben 27 – 30 " auf dem Blatt für die Antworten ".

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz mit eigenen Wörtern. Verändern Sie mindestens 2 Wörter.

Diese Untersuchung prüfte auch die Rechnungsfähigkeiten der Erwachsenen, ...

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş fikri ən azı iki sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Mətnə əsasən bu fikri* ***"denn das war ein wichtiger Bestandteil der Forschung"*** *şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Welches Wort aus dem Text entspricht der Definition „*Jemandem etwas mündlich mitteilen*"?

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında „kiməsə bir şeyi şifahi xəbər vermək " kimi izahı verilmiş sözü mətndə tapmaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş izaha mətndəki* ***"sagen"*** *sözü uyğun gəlir.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Finden Sie im Text das Synonym zum Wort „*sich befinden*".

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında verilmiş "****sich befinden*** *" sifətinin mətndəki sinonimini tapmaq tələb olunur. Tapşırığın* ***doğru cavabı*** *mətndə istifadə olunmuş "****liegen****" sözüdür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Sie die Frage und äußern Sie Ihre Meinung mindestens mit 3 Sätzen.

Möchten Sie im Ausland studieren? Warum?

Alt-standart: 7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir. 11 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri real həyatla əlaqələndirərək şərh edir.

İzah: *Açıq tipli bu suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrini yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:* ***"Ja, denn ich finde das Studium im Ausland wichtig. Deshalb möchte ich gerne in Deutschland studieren, weil es dort viele gute Universitäten gibt. Außerdem finde ich die Kultur und das Land sehr interessant."***

Rus dili

Прослушайте текст и выполните задания 1 – 6.

Картина Леонардо да Винчи «Мона Лиза» написана в 1505 году. На самом деле картина называется не «Мона Лиза» и не «Джоконда», а «Портрет госпожи Лизы дель Джокондо». Художник написал картину в своей миланской мастерской и почти никогда не расставался с ней. Это произведение знаменито необычными методами техники исполнения, которые использовал Леонардо да Винчи.

Считается, что на картине изображена Лиза Герардини – жена торговца шёлком из Флоренции. Однако существуют и другие версии. По одной из них Мона Лиза – мать художника, по другой – это его автопортрет. На протяжении столетий нерешённой задачей для исследователей также является загадочное выражение лица женщины на картине.

Во время Второй мировой войны были спрятаны многие произведения из коллекции французского музея – Лувра. Среди них была и «Мона Лиза». Место, где она была спрятана, держалось в секрете до самого конца войны.

Сегодня всемирно известной картине отведён отдельный зал в Лувре. В зале создана особая температура, необходимая для лучшего хранения картины. Также в целях безопасности «Мона Лиза» помещена за пуленепробиваемым стеклом.

Это уникальное произведение искусства до сих пор является предметом дискуссий и не теряет своей актуальности.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Определите основную мысль текста.
A) Использование необычной техники рисования художником.
B) Изображение Лизы Герардини на знаменитой картине.
C) Создание и уникальность картины Леонардо да Винчи.
D) Различные названия картины Леонардо да Винчи.
E) Особые условия для хранения картины «Мона Лиза».

Alt-standart: 7-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada mətnin əsas fikrini müəyyən etmək tələb olunur. Bəndlərdə verilən* ***"Использование необычной техники рисования художником"*** *(Rəssamın qeyri-adi rəsm çəkmə texnikasında istifadəsi),* ***"Изображение Лизы Герардини на знаменитой картине"*** *(Məşhur rəsm əsərində Liza Gerardininin təsviri),* ***"Различные названия картины Леонардо да Винчи"*** *(Leonardo da Vinçinin rəsm əsərinin müxtəlif adları) və* **"**Особые условия для хранения картины "Мона Лиза"*"* *("Mona Liza" rəsm əsərinin saxlanması üçün xüsusi şəraiti) fikirləri barədə mətndə məlumat verilsə də, mətnin əsas fikri Leonardo da Vinçinin əsərinin yaranması və unikal olmasıdır. Bu səbəbdən də, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"****Создание и уникальность картины Леонардо да Винчи****" olan bənddir.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Определите верный ответ на вопрос.
Где Леонардо да Винчи написал свою знаменитую картину?
A) У своей матери.
B) Во Флоренции.
C) У госпожи Джокондо.
D) В миланской мастерской.
E) Во французском музее.

Alt-standart: 6-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki yeni informasiyanı müəyyən edir.

İzah: *Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab yazmaq tələb olunur. Sualın doğru cavabı dinləmə mətninin ilk abzasında* ***"Художник написал картину в своей миланской мастерской…"*** *(Rəssam rəsm əsərini öz milan atelyesində) verilmişdir. Digər bəndlərdə verilən "****У своей матери****" (Anasının yanında),* ***"Во Флоренции"*** (Florensiyada), ***"У госпожи Джокондо"*** *(Xanım Cokondada) və* ***"Во французском музее"*** *(Fransız muzeyində) fikirləri haqqında mətndə bəhs olunsa da, düzgün hesab edilmir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"****В миланской мастерской****" olan bənddir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Определите ***неверное*** утверждение по тексту.
A) «Мона Лиза» была создана в начале XV века.
B) Выражение лица женщины на картине является нерешённой задачей для исследователей.
C) Зал, где хранится «Мона Лиза», имеет особую температуру.
D) По одной из версий, «Мона Лиза» – автопортрет художника.
E) Леонардо да Винчи почти никогда не расставался с картиной.

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir və mətnə əsasən* ***yanlış fikri*** *seçmək tələb olunur. Verilən fikirlərdən biri "****Выражение лица женщины на картине является нерешённой задачей для исследователей****" sualın doğru cavabı deyil, çünki mətnə əsasən rəsm əsərindəki qadının üzünün müəmmalı ifadəsi tədqiqatçılar üçün həll olunmamış məsələdir (На протяжении столетий нерешённой задачей для исследователей также является загадочное выражение лица женщины на картине). "****Зал, где хранится «Мона Лиза», имеет особую температуру****" fikri də sualın doğru cavabı deyil, çünki mətnə əsasən rəsm əsərinin saxlanılması üçün zalın*

xüsusi temperaturu var (*В зале создана особая температура, необходимая для лучшего хранения картины*). *Digər bənddə də fikir sualın doğru cavabı deyil: "**По одной из версий, «Мона Лиза» – автопортрет художника**" – mətndə fikirlərdən biri odur ki, "Mona Liza" rəssamın öz portretidir* (*Однако существуют и другие версии. По одной из них Мона Лиза – мать художника, по другой – это его автопортрет*), *həmçinin də "**Леонардо да Винчи почти никогда не расставался с картиной**" fikri olan bənd də tapşırığa əsasən doğru cavab deyil. Rəssam, demək olar ki, heç vaxt əsərdən ayrılmırdı (Художник ... почти никогда не расставался с ней). Beləliklə,* **"**Мона Лиза" была создана в начале XV века**"** *fikri mətnə əsasən düzgün deyil, çünki mətnin əvvəlində əsərin 1505 ildə çəkildiyi deyilir* (*Картина Леонардо да Винчи «Мона Лиза» написана в 1505 году*). *Beləliklə, test tapşırığının doğru cavabı* **"Мона Лиза" была создана в начале XV века**" *olan bənddir.*

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Дополните предложение словами из текста.
Сегодня всемирно известной картине отведён ... .

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş cümləni dinləmə mətninə əsasən tamamlamaq tələb olunur. Bu yarımçıq cümlə mətndə "**Сегодня всемирно известной картине отведён отдельный зал в Лувре**" (Bu gün dünya şöhrətli rəsm əsərinə Luvrda ayrıca zal ayrılmışdır) kimi verilmişdir. Buna görə də test tapşırığının **doğru cavabı** "отдельный зал в Лувре"-dır.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Напишите ответ на вопрос
«*Когда были спрятаны произведения из коллекции Лувра*?».

Alt-standart: 6-1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab yazmaq tələb olunur. Sualın cavabı mətndə "**Во время Второй мировой войны были спрятаны многие произведения из коллекции французского музея – Лувра**" (İkinci dünya müharibəsi zamanı fransız muzeyi Luvrun kolleksiyasından bir çox əsərlər gizlədilmişdir) cümləsində öz əksini tapmışdır. Beləliklə, "Во время Второй мировой войны " test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Напишите одно прилагательное из текста, которое характеризует слово «*выражение*».

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığında "**выражение**" (ifadə) ismini təsvir edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndə verilmiş "…*загадочное выражение лица женщины на картине*" cümləsinə əsasən, test tapşırığının **doğru cavabı** "*загадочное *" (müəmmalı) sifətidir.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Буква *е* пишется в словах:

A) л...цо, св...ча B) з...рно, з...мля
C) п...ро, т...шина D) ц...на, з...ма
E) ч...сло, с...ло

Alt-standart: 6-4.1.3. Sözləri orfoqrafiya qaydalarına uyğun yazır.

Bölmə: Orfoqrafiya. Fonetika

İzah: *Bu test tapşırığında orfoqrafiya qaydalarına uyğun olaraq "e" hərfi ilə yazılan söz cərgəsi seçilməlidir. Orfoqrafiya qanunlarına uyğun olaraq (düzgün saiti tapmaq üçün həmin sözlərdə buraxılmış saiti vurğu altına qoyaraq yoxlamaq olar) "**л...цо, св...ча**" müvafiq olaraq "и" və "е"; "**п...ро, т...шина**" müvafiq olaraq "е" və "и"; "**ц...на, з...ма**" müvafiq olaraq "е" və "и", "**ч...сло, с...ло**" müvafiq olaraq "и" və "е"; lakin "**з...рно, з...мля**" sözündə isə "**е**" hərfi yazılmalıdr. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "з...рно, з...мля" olan bənddir.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Составьте диалог.
1. – *Да, мы с ними давно хотели пойти в этот театр.*
2. – *Ты пойдёшь в театр со своими друзьями?*
3. – *Тамара, куда ты хочешь пойти послезавтра?*
4. – *Я собираюсь пойти в Театр юных зрителей.*

A) 3, 4, 2, 1 B) 2, 4, 3, 1 C) 1, 3, 4, 2
D) 2, 1, 4, 3 E) 3, 1, 2, 4

Alt-standart: 5-1.1.1. Müraciətlər zamanı sadə sualları cavablandırır.

Bölmə: Dialoq.

İzah: *Bu test tapşırığında dialoqu qurmaq üçün "**Тамара, куда ты хочешь пойти послезавтра**?" (Tamara, sən birigün hara getmək istəyirsən?) sualına cavab vermək lazımdır. Sonra isə "**Я собираюсь пойти в Театр юных зрителей**" (Mən Gənc tamaşaçılar teatrına getməyə hazırlaşıram), "**Ты пойдёшь в театр со своими друзьями?**" (Sən teatra dostlarınla gedəcəksən?), "**Да, мы с ними давно хотели пойти в этот театр"** (Bəli, biz çoxdan istəyirdik bu teatra gedək) cümlə ardıcıllığı ilə dialoq davam edə bilər. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "3, 4, 2, 1" ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Выберите правильный ответ.

– Ты ещё долго будешь ... эту книгу?
– Нет, я уже ... её.

A) прочитать, прочитал B) читать, прочитал
C) читать, прочитаю D) прочитать, читал
E) прочитать, прочитаю

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Qrammatika, sözün formaları
İzah: *Bu test tapşırığında feillərin düzgün formasını tapmaq tələb olunur. "– Ты ещё долго будешь ... эту книгу? – Нет, я уже ... её" cümlələrində sözün düzgün formasını tapmaq üçün feilə "что делать?" sualı verilməlidir. Cavabda isə "что сделал?" sualı verilir. Həmin suallara müvafiq cavab olaraq* "читать, прочитал" *feillərin uyğun gəlir. Digər bəndlərdə verilmiş həmin suala cavab vermirlər. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"читать, прочитал" olan bənddir.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Выберите правильный ответ.

Вчера я была на приёме ... врача.

A) к B) из C) во D) с E) у

Alt-standart: *8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.*
Bölmə: Sözönü
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə buraxılmış sözönünü əlavə etməklə cümləni tamamlamaq tələb olunur. "**Вчера я была на приёме ... врача**" cümləsini tamamlamaq üçün sözönüdən sonra gələn sözə müvafiq olaraq (у кого?) sualını vermək lazımdır. Bu zaman hala görə **"у"** sözönünün işlənməsi məqsədəuyğundur. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "у" sözönü olan **bənddir**.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Слово *тёмная* отвечает на вопрос

A) какую? B) какое? C) какая?
D) какие? E) какой?

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Nitq hissələri və onlara verilən suallar.
İzah: *Bu test tapşırığında "тёмная" sözünün hansı suala cavab verdiyi soruşulur. "Тёмная" sifəti adlıq hal qadın cinsində olduğu üçün* "какая?" *sualına cavab verir. Digər bəndlərdə verilən suallar hal və cinsə görə uyğun gəlmir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı "****какая?" qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Составьте текст.

1. Он находится в столице Испании – Мадриде.
2. Музей Прадо был открыт в начале XIX века.
3. Она состоит из картин, скульптур и рисунков.
4. В музее собрана коллекция произведений европейского искусства.

A) 4, 1, 3, 2 B) 4, 2, 3, 1 C) 3, 2, 1, 4
D) 2, 1, 4, 3 E) 2, 3, 4, 1

Alt-standart: 7-3.1.3. Mətnin tərkib hissələri arasındakı məntiqi ardıcıllığı müəyyən edir.
Bölmə: Sintaksis
İzah: *Bu test tapşırığında mətnin tərkib hissələri arasındakı məntiqi ardıcıllığı müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş cümlələrə nəzər saldıqda "**Музей Прадо был открыт в начале XIX века**" (Prado muzeyi XIX əsrin əvvəlində açılmışdır) cümləsinin birinci işlənilməsi məqsədəuyğun sayılır. Daha sonra "**Он находится в столице Испании – Мадриде"** (O İspaniyanın paytaxtı Madriddə yerləşir); **"В музее собрана коллекция произведений европейского искусства"** (Muzeydə Avropa incəsənət əsərlərinin kolleksiya toplanmışdır)* və ***"Она состоит из картин, скульптур и рисунков"*** *(O rəsm əsərləri, skulptur və şəkillərdən ibarətdir) cümlələrin verilməsi düzgün olardı. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "2, 1, 4, 3" ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Укажите слова с положительным значением.

A) радостный, жестокий B) грубый, бодрый
C) вредный, ловкий D) справедливый, злой
E) добрый, счастливый

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Leksika. Sözlərin izahı
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş müsbət mənalı söz cərgəsinin leksik mənasını düzgün seçmək tələb olunur. "**Радостный, жестокий**" (sevincli, qəddar), "**грубый, бодрый**" (kobud, gümrah), "**вредный, ловкий**" (zərərli, cəld) və "**справедливый, злой**" (ədalətli, hirsli) söz cərgələrində bir söz müsbət, bir söz isə mənfi mənada verilmişdir.* "Добрый, счастливый" *(mehriban, xoşbəxt) söz cərgəsində isə hər iki söz müsbət mənalıdır. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "добрый, счастливый" olan bənddir.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Со словом *стадион* ***не сочетается***

A) новый B) большой C) школьный
D) городской E) длительный

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Leksika. Sözlərin uyğunlaşması

İzah: *Bu test tapşırığında "стадион" sözünün işlənə bilmədiyi sifəti seçmək tələb olunur. Verilmiş sözlərə nəzər saldıqda görürük ki,* ***"новый"*** *(yeni), "****большой****" (böyük),* ***"школьный****" (məktəb),* ***"городской****" (şəhər) sifətləri "****стадион****" sözü ilə işlənə bilər. Lakin "****длительный"*** *(uzun müddətli) sözü "****стадион****" sözü ilə istifadə edilə bilməz. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"длительный" olan bənddir.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

В каком слове звуков больше, чем букв?

A) поэт B) пятёрка C) авиация
D) альбом E) зритель

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Fonetika

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözlərdən səs sayının hərf sayından çox olduğu sözü seçmək tələb olunur. "****Поэт****" sözündə 4 hərf, 4 səs, "****пятёрка****" – 7 hərf, 7 səs, "****альбом****" – 6 hərf, 5 səs, "****зритель****" – 7 hərf, 6 səs var, "****авиация****" sözündə isə 7 hərf, 8 səs var. Bu sözlərdən təkcə "****авиация****" sözündə səs sayı hərf sayından çoxdur. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"авиация" olan bənddir.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Укажите синонимы.

1. смелость – храбрость
2. веселье – грусть
3. любовь – ненависть
4. товарищ – друг

A) 2, 4 B) 2, 3 C) 1, 4 D) 3, 4 E) 1, 2

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Sinonimlər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sinonim cütlüyünü seçmək tələb olunur. Burada verilmiş cütlüklər isimlərlə ifadə olunmuşdur. Verilmiş "*веселье *(şənlik) –* грусть *(kədər)", "*любовь *(məhəbbət) –* ненависть *(nifrət)", cütlüklər əks mənalı sözlərdir. "*Смелость – храбрость *(cəsarət) və "*товарищ – друг*" (dost, yoldaş) isə sinonim sözlərdir. Bu səbəbdən də, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"1 4" ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Укажите *лишнее* слово.

A) инженер B) врач C) учитель
D) юрист E) читатель

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Məntiq

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözlərdən artıq olanı müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş sözlərin "****инженер****" (mühəndis), "****врач****" (həkim), "учитель" (müəllim), "****юрист****" (hüquqşünas), "****читатель****" (oxucu) leksik mənalarına nəzər saldıqda görürük ki, "****инженер, врач, учитель, юрист****" sözləri peşə bildirir, lakin "читатель" sözü peşə bildirən söz deyil. Beləliklə,* ***doğru cavab*** *"читатель" olan bənddir.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Выберите правильный ответ.

В кинотеатре мы сидели в девят... ряд... .

A) -ого, -а B) -ом, -а C) -ому, -у
D) -ом, -у E) -ому, -е

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələrin qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Qrammatika (hal şəkilçiləri).

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri tamamlamaq üçün müvafiq şəkilçiləri seçmək tələb olunur. "****...в девят... ряд...*** *" söz birləşməsində "****ряд...****" ismi kişi cinsli, təkdə və yerlik halda olduğu üçün "-у" (ряду); "****девят...****" sıra sayı isə "ряду" ismi ilə uzlaşaraq kişi cinsi, təkdə və yerlik halın "-ом" şəkilçisini tələb edir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"-ом, -у" ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Какое слово объяснено ***неверно***?

A) восстановить – привести в прежнее состояние
B) тосковать – очень сильно скучать
C) договориться – прийти к соглашению
D) экспортировать – ввозить из-за границы
E) процветать – успешно развиваться

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Leksika. Sözlərin izahı

İzah: *Bu test tapşırığında leksik mənası düzgün verilməyən sözü müəyyən etmək tələb olunur. "****Восстановить – привести в прежнее состояние****" – bərpa etmək - əvvəlki vəziyyətə gətirmək. "****Тосковать – очень сильно скучать****" – həsrət çəkmək – çox darıxmaq. "****Договориться – прийти к соглашению****" – razılaşmaq – razılığa gəlmək. "****Процветать – успешно развиваться****" – çiçəklənmək – uğurla inkişaf etmək. . "****Экспортировать – ввозить из-за границы****" – ixrac etmək – xaricdən gətirmək verilmişdir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavab****ı "экспортировать – ввозить из-за границы" olan bənddir.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Укажите антонимы.

A) танцевать – плясать
B) встречать – провожать C) желать – хотеть
D) говорить – беседовать E) смотреть – глядеть

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Leksikologiya (Antonimlər).
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş antonim cütlüyünü seçmək tələb olunur. Verilmiş cütlüklər "**танцевать – плясать**" (rəqs etmək), "**желать – хотеть**" (istəmək), "говорить – беседовать" (söhbət etmək), "**смотреть – глядеть"** (baxmaq) mənalarını verir. "**Встречать – провожать**" (qarşılamaq – yola salmaq) isə antonim sözlərdir. Bu səbəbdən də, test tapşırığının **doğru cavabı** "встречать – провожать" olan banddir.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Дополните предложение.

В … декабря бывает самая … ночь в году.

A) концу, короткий B) концом, светлая
C) конце, длинная D) конца, интересный
E) конец, долгий

Standart: 7-3.1.1.Söz və söz birləşmələrinin morfoloji xüsusiyyətlərinə görə qruplaşdırır; 11-4.1.3. Orfoqrafiya qaydalarına əməl edir.
Bölmə: Morfologiya
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni tamamlamaq üçün sözlərin düzgün formada işlədilməsi tələb olunur. Verilmiş cümlədə: **"В … декабря бывает самая … ночь в году"** boşluqların yerinə mətntiqi və qrammatik cəhətdən "**конце, длинная**" sözləri uyğundur. Beləliklə, "конце, длинная" qeyd olunan bənd **doğru cavabdır**.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 0 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Продолжите логический ряд.

Январь, апрель, июль, … .

A) неделя B) весна C) лето
D) ноябрь E) год

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Məntiq
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözlərin leksik-semantik mənasına əsasən cərgəni tamamlaya bilən sözü seçmək tələb olunur. Verilmiş sözlərin leksik mənalarına nəzər saldıqda, "**Январь, апрель, июль**, … " – ayların adlarıdır. Verilmiş bəndlərdə "ноябрь" məntiqi olaraq bu cərgəni tamamlaya bilir. Digər bəndlərdə verilən "**неделя, весна, лето, год** (həftə, yaz, yay, il) məntiqlə uyğun gəlmir. Beləliklə, **doğru cavab** "ноябрь" olan bəndlərdir.*

Прочитайте текст и выполните задания 23 – 30.

1. На территории Азербайджана есть очень много исторических памятников. Одним из них является замок Шахбулаг, который находится недалеко от Агдама. Он был назван в честь родника, расположенного в нижней части реки Хачинчай. Замок был построен в XVIII веке Карабахским ханом Панахали из знаменитого рода Джаваншира. А уже после строительства крепости Панахали хан переселил туда знатных людей и глав племён.
2. В крепости были построены мечети, дома, бани и рынок. При их строительстве использовали, в основном, известняк и горный камень. До наших дней сохранились только замок и мечеть на его северо-западной части крепости. Замок имел прямоугольную форму, а внешние стены были укреплены круглыми полуцилиндрическими башнями. На стенах и башнях имелись зубцы, служащие для защиты от врагов. Высота стен замка – 7 метров, а высота башен около 8 метров. Вход в замок находился в средней части восточной стены. Во время правления Панахали хана этот вход постоянно охранялся.
3. Считается, что архитектура Шахбулага оказала влияние на более поздние архитектурные строения во всём Карабахском регионе. Исторический памятник Шахбулаг, изначально построенный для обороны местного населения, является важным и уникальным сооружением периода Карабахского ханства.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Определите основную мысль текста.

A) Шахбулаг является архитектурно-историческим сооружением.
B) Замок Шахбулаг был построен Панахали ханом.
C) Замок Шахбулаг расположен недалеко от Агдама.
D) До наших дней сохранились только замок и мечеть.
E) В крепости имелись различные построения.

Alt-standart: 7-3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnin əsasən nədən bəhs etdiyi soruşulur. Verilmiş variantlardan **"Замок Шахбулаг был построен Панахали ханом"** (Şahbulaq qəsri Pənahəli xan tərəfindən tikilmişdir), **"Замок Шахбулаг расположен недалеко от Агдама"**, (Şahbulq qəsri Ağdamın yaxınlığında yerləşir) **"До наших дней сохранились только замок и мечеть"** (Dövrümüzə yalnız qəsr və məscid qorunub saxlanılmışdır) və **"В крепости имелись различные построения"** (Qalada fərqli tikililər var idi) fikirləri mətndə verilsə də, mətnin əsas məzmununu ifadə etmirlər. Mətndə, əsasən, Şahbulağın tarix-memarlıq tikilisi olmasından bəhs edildiyi üçün test tapşırığının **doğru cavabı** "Шахбулаг является архитектурно-историческим сооружением" olan banddir.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Определите правильный ответ на вопрос *«Где находился вход в замок?».*

A) В юго-западной части замка.
B) В северо-западной части замка.
C) В средней части восточной стены.
D) В нижней части реки Хачинчай.
E) В верхней части восточной стены.

Alt-standart: 5-3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən verilən sualın doğru cavabını tapmaq tələb olunur. Verilmiş sualda qəsrin girişi harada yerləşdiyi soruşulur. Mətndə bu sualın cavabı* ***"Вход в замок находился в средней части восточной стены"*** *(Qəsrin girişi şərq divarın orta hissəsində yerləşirdi) cümləsində verilmişdir: Bu cümlədən aydın olur ki, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"В средней части восточной стены" olan bənddir.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Какое утверждение ***не соответствует*** содержанию текста?

A) Известняк и камень были основным материалом при строительстве домов в крепости.
B) Полуцилиндрические башни укрепляли внешние стены замка.
C) Шахбулаг был построен в XVIII веке.
D) Высота стен замка составляет семь метров.
E) Замок Шахбулаг имел круглую форму.

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş yanlış fikri təyin etmək tələb olunur. Bəndlərdə qeyd olunan "****Известняк и камень были основным материалом при строительстве домов в крепости****" (Əhəngdaşı və dağ daşı qaladakı evlərin tikilməsində əsas material idi), "****Полуцилиндрические башни укрепляли внешние стены замка****" (Qəsrin zahiri divarları yarımsilindr qüllələrlə bərkidilmişdir),, "****Шахбулаг был построен в XVIII веке****" (Şahbulaq XVIII əsrdə tikilmişdir) və "****Высота стен замка составляет семь метров****" (Qəsrin divarların yeddi metrdir) fikirləri mətndə verilmişdir.* ***"Замок Шахбулаг имел круглую форму"*** *fikri isə yanlışdır, çünki mətnə əsasən qəsr düzbucaq formasında idi. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"Замок Шахбулаг имел круглую форму" olan bənddir.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Дополните предложение информацией из текста. *Замок Шахбулаг был назван в честь ... .*

A) Джаваншира
B) знатных людей
C) Агдама
D) главы племени
E) источника

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümlənin düzgün sonluğunu müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş yarımçıq cümləni tamamlamaq üçün mətnin I abzasına nəzər yetirmək lazımdır:* ***"Одним из них является замок Шахбулаг, который находится недалеко от Агдама. Он был назван в честь родника...".*** *Buradan aydın olur ki, qəsrə bulağın adı verilib. Digər bəndlərdə: "****Джаваншира****" (Cavanşirin şərəfinə); "****знатных людей****" (tanınmış inşaların şərəfinə); "****Агдама****" (Ağdam şəhərinin şərəfinə; "****главы племени****" (qəbilə başçısının şərəfinə) – verilən fikirlər düzgün deyil. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"источника" olan bənddir.*

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Напишите из 2-го абзаца текста синоним слова *«применяли».*

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələri leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada "применяли" (istifadə etdilər) sözünün mətnin ikinci abzasındakı (При их строительстве использовали, в основном, известняк и горный камень) sinonimini müəyyən etmək tələb olunur. Bu test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"****использовали****" sözüdür.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Выпишите из 3-го абзаца текста слово *«искусство проектирования и строения зданий».*

Alt-standart: 5- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada izahı verilmiş sözü mətndə tapıb yazmaq tələb olunur: "****искусство проектирования и строения зданий****" (binanın layihələndirməsi və tikilmə sənəti). Test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"архитектура" sözüdür.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Дополните предложение информацией из текста, заменив в ответе не менее двух слов.

Исторический памятник Шахбулаг, изначально ... .

Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır; 9-3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada verilmiş cümləni mətnə əsasən ən azı 2 sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümləni "*Исторический памятник Шахбулаг, изначально построенный для защиты местных жителей, является главным и редким сооружением периода Карабахского ханства*" şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Ответьте на вопрос, выразив своё мнение не менее чем в 3-х предложениях.

Любите ли вы посещать исторические места и почему?

Alt-standart: 7- 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10-4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir.

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

"Да, я люблю посещать исторические места, потому что они являются ценным источником информации об истории и культуре народа. Недавно мы с родителями побывали в Ичеришехере. Там мы увидели Девичью башню, ознакомились с историей её создания. Я думаю, что исторические места нужно беречь и охранять".